

**DALTON
INTERNATIONAL**

magazine

2006

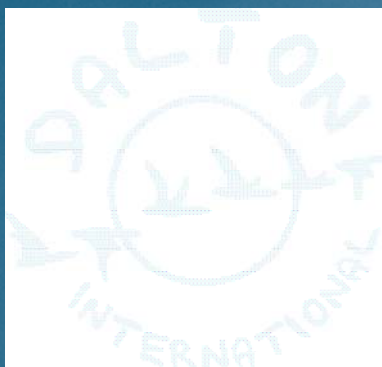
10th INTERNATIONAL DALTON CONFERENCE

3/5/2006 BRNO

HALL OF OMBUDSMAN

BUDOVA VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

ÚDOLNÍ 39, BRNO

POD ZÁŠTITOU
VEDOUcíHO ODBORU ŠKOLSTVÍ (OŠMT) ODBORU ZAHRANIČNÍCH VZTAHŮ MAGISTRÁTU MĚSTA BRNA

UNDER THE AUSPICES
EDUCATIONAL AND FOREIGN RELATIONS DEPARTMENTS OF CITY OF BRNO

konference se zúčastní odborníci z Austrálie, Číny, Finska, Francie, Holandska, Maďarska, Německa, Rakouska, Severního Irsku, Slovenska a USA
the conference is attended by educators from Australia, Austria, China, Finland, France, Germany, Holland, Hungary, Northern Ireland, Slovakia and USA

1. Multiple intelligences and learning styles | Mnohočetná inteligence a učební styly

Roel Röhner (NL)

2. Co-operative learning in practise | Kooperativní učení v praxi

Hans Wenke (NL)

3. Dalton in Brno kindergarten | Dalton v brněnských mateřských školách

MŠ Neklež, Chalabalova, Křídlovická – Alena Roupcová, Jana Šlapanská, Iva Resslerá (CZ)

4. International Dalton Forum

Australia – Carolyn Williams | Ascham Sydney

Austria – Juergen Peters | Europaschule Vienna

China – Jinfang Chen | Univezita Peking

Finland – Saara Peutere | Jämsänkoski

France – Marie Lebrun, Pierrick Decottes, Maryline Pertué | Freinet School Rennes

Germany – Marion von Braun, Eosander Schinkel | Grundschule Berlin

Holland – Jenny Sol | Dalton school de Twijn Utrecht, Jill Pallencaöe | Dalton school de Klinker Schiedam

Hungary – Ildiko Tar | Altalanos Iskola Gyorszemere

Northern-Ireland – Wendy Ogilvie | Millington Primary School Portadown

USA/China – Donald Holder | Shanghai East Century School

5. Dalton in action

Paul Bruijn (NL)

6. Modern trends in Dalton lessons | Moderní trendy v hodinách Daltonu

Lukáš Bajer (CZ)

7. Workshop for beginners | Seminář pro začínající učitele

Marcela Nečasová, Eva Proklešková, Hana Neumanová (CZ)

8. Dalton on 2nd stage | Dalton na 2. stupni

Hana Fatrdlová, Libuše Sekaninová, Alena Pospíšilová, Roman Tlustoš (CZ)

9. Dalton for students

Univerzita Pardubice – Theo Thijssen Academie Utrecht
moderuje Pavel Brebera and Dick de Haan (NL)

Dalton Experience and New School Legislation

Marie Klusoňová

zástupce ředitele Odboru školství Magistrátu
města Brna

It seemed to take too much time and several failures to introduce new school legislation; fortunately, the public has waited to see the new school legislation being put through in the 2004 autumn. The new so called "School Act" was published in statute book, which with validation since January 1, 2005.

New school legislative concerns regional school system, meaning education from pre-school, primary, over secondary to higher-special (except university) education.

Another extraordinary situation within the school resort is the size of the reform content. This continually scares school headmasters and other professionals in the regional school administration. A necessary question arises: Is it possible to imply effectively such a fundamental norm without making mistakes from not understanding or misunderstanding the context? Implementing the new school acts was even more complicated because the executive directives were issued gradually and long after the acts came to force.

Such a fundamental change in educational politics brings many questions. These include also questioning the way of how to begin writing the school curriculum and seeking the necessary information. Activities of Czech Dalton Association could be an inspiration. The schools may learn a lot from a long-term cooperation within "Brno-Utrecht Educational Project", which have taken place for the last ten years, and included almost 500 Czech teachers not only from Brno. Visiting Utrecht Dalton primary and secondary schools, the Czech teachers realized that Dalton education is neither a stiff, nor a withdrawn system; they could recognize it is exactly the other way: open and ready to include new inspirations; they could experience that the basics of Dalton Plan (responsibility, independence and collaboration) lead child to deserved key competences which represent a mixture of knowledge, skills, abilities, attitudes and values important for any individual interested in taking a reasonable position in the society. It is obvious that the educational contents or school activities must be part of creating such a mixture. Even the factual curriculum is understood as one of the means of gaining the performance-oriented key competences in, so called, Expected results.

The Dutch Dalton schools invited Czech teachers not only to experience the educational process and observe the children learning to be responsible, a skill necessary for their professional life, or to be self-reliant and recognize each others abilities. They could learn a lot about school organization and administration; they saw various school and classroom managements. They could also discuss all those ideas with their Dutch professionals and counterparts on work-meetings.

I would like to thank to all the partners who have been organizing all those friendly, constructive and inspiring meetings for Czech colleagues. I would like to thank them for their professionalism, helpfulness, initiative and not in the last, their almost super-human endeavor. I believe that mutually open discussion is a promising start-point for a qualitative change of the Czech school system.

Daltonské zkušenosti a nová školská legislativa

PhDr. Marie Klusoňová

zástupce ředitele Odboru školství Magistrátu města Brna

Možná až po příliš dlouhém čekání a několika neúspěšných pokusech vlády prosadit novou školskou legislativu se odborná veřejnost u nás konečně dočkala a na podzim roku 2004 vyšly ve Sbírce zákonů tři, tzv. školské zákony, které začaly platit od 1. ledna 2005. Kromě samotného školského zákona č. 561/2004 Sb., jehož úplný název je zákon. o předškolním, základním středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, se jedná ještě o zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Nová právní úprava se týká regionálního školství, tedy oblasti vzdělávání od předškolního, přes základní, střední, vyšší odborné, včetně vzdělávání zájmového, základního uměleckého až po poskytování školských služeb ve školách a školských zařízeních. Dalším jevem, v resortu školství, neobvyklým je obsahovost přijatých norem, což stále vyvolává určité obavy u ředitelů škol a dalších pracovníků regionálního školství. Otázkou je, zda je možné takto rozsáhlou normu efektivně aplikovat bez rizika chyb plynoucích z nepochopení nebo nastavení nesprávných souvislostí. Aplikaci školských zákonů komplikovala ještě další okolnost, kdy prováděcí předpisy byly vydávány postupně a poměrně se značným zpožděním po nabytí účinnosti školských zákonů.

Zákonem č. 561/2004 Sb. školským zákonem, se do vzdělávací soustavy zavedl nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy. Národní program vzdělávání vymezuje počáteční vzdělávání jako celek, rámcové vzdělávací programy vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách.

Národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost. Každá škola by měla začít pracovat podle vlastního školního vzdělávacího programu nejpozději od 1.9.2007.

Taková zásadní změna ve vzdělávání s sebou přináší i mnoho otázek, jak s přípravou školního vzdělávacího programu začít, a kde potřebné poznatky získat. Jednou z inspirativních možností jsou aktivity Asociace českých daltonských škol, díky kterým, v rámci „Brno- Utrecht Educational Project“, získávalo zahraniční zkušenosti za období 10 let téměř 500 pedagogů nejen z Brna. Při návštěvách utrechtských základních i středních škol si mohli čeští učitelé ověřit, že daltonské vyučování není strnulé a uzavřené, ale naopak je otevřené a připravené přijímat věci nové, a že Zásady daltonského plánu (zodpovědnost, samostatnost a spolupráce) vedou dítě k získání klíčových kompetencí, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena ve společnosti. Je samozřejmé, že k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, i aktivity a činnosti,

kteř ve škole probíhají. Rovněž učivo je nově chápáno jako prostředek k osvojení činností zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují.

V holandských školách dostali naši pedagogové možnost nejen nahlédnout do pedagogického procesu a vidět, jak se děti učí nést zodpovědnost, kterou od nich bude společnost vyžadovat nebo jak v samostatné práci objevují své schopnosti, ale i příležitost seznámit se s organizací a chodem školy, a také prostor dané problémy při pracovních setkáních konzultovat.

Ověření, praktické zkušenosti často dávají našim učitelům tu nejlepší odpověď na otázky, které v současnosti tíží naši odbornou i laickou veřejnost v oblasti dalšího směřování vzdělávání, případně naznačují cestu, kde je možné odpovědi hledat.

Ráda bych poděkovala všem partnerům, kteří tato konstruktivní, podnětná a milá pracovní setkání pro naše pedagogy připravují, za jejich profesní odbornost, vstřícnost, iniciativnost a v neposlední řadě i za jejich nevšední osobní nasazení. Věřím, že vzájemně otevřená výměna zkušeností mezi jednotlivými partnery, je příslibem kvalitativní proměny našeho školství.

Brno-Utrecht Educational Project: A Brief Information

Vladimír Moškván

Chairman of Czech Dalton Association

Dalton Educational Project was founded as a part of "Brno-Utrecht – sister cities" city-link twelve years ago. It belongs among the most successful within many fields of cooperation.

Czech Steering Committee (Miloš Šifalda, Jana Šancová, Vladimír Adam, Josef Filouš, Vladimír Moškván) regularly coordinates and plans activities for next periods.

Dutch coordinators are Mr. Roel Roehner, Hans Wenke, and Hans Marcelis. Cooperation between the two organizing bodies allowed to 500 Czech school teachers a week short-term attachment in Utrecht (the numbers come from 1994–2005).

Founding Czech Dalton Association meant a significant step to introduce Dalton educational method both to Brno and Southern Moravian Region. The CDA has a residence at ZŠ and MŠ Husova 17; founding schools were ZŠ Husova, ZŠ Chalabalova, ZŠ Křídlovická a ZŠ Mutěnická.

Regular conferences are considered to be the most important tool to introduce Dalton method. This year, there is the already 10th International Dalton Conference taking place in May in Brno. The average number of conferences participants oscillates round 200 Czech and 50 foreign teachers visiting.

Dalton International (www.daltoninternational.org) is an active international network that connects schools and institutions. It includes both primary and secondary schools with other educational institutions, especially in Europe; the network uses also city-links of Brno (Brno-Utrecht, Brno-Leeds, Brno-Stuttgart, Brno-Poznaň, Brno-Rennes etc.)

Dalton International cooperates with colleagues from the

Netherlands, Austria, Slovakia, Hungary, Northern Ireland, England, Norway, Russia etc. Further, the Czech schools cooperate with partner-institutions in the USA (New York), Australia (Sydney), Japan (Tokyo, Nagoya) and China (Shenzhen, Shanghai).

Central-European cooperation follows the axis of Brno-Vienna (Europa School Vienna), Györszemere/Győr and Slovakia. The cooperation with Central European partners is really dynamic which proves school contacts within the CERNET-CERNEDA (division-name CERNEDA is from combination of CERNET and DALton).

There are more than 15 schools in Brno included into intensive methodic cooperation. Among the most active schools, there belong ZŠ Husova, ZŠ Chalabalova, ZŠ Křídlovická, ZŠ Masárova, ZŠ Jana Babáka, ZŠ Antonínská, ZŠ Horácké náměstí and others.

There are more than ten other schools cooperating actively in the Southern Moravian Region with Brno Dalton Center. The Czech Dalton Association has been contacted by more than 150 schools from all over the Czech Republic.

Moreover, the Czech Dalton Association closely cooperates with these institutions: Czech School Inspection, Masaryk's University in Brno (mainly Department of English, Department of the Dutch, Faculty of Arts – Department of Pedagogy), University of Pardubice, Advice Center Utrecht, Academie Baden, Educational Institute in Prešov and others.

The cooperation resulted in various concrete materials published – annual both international and national conference collections, three translated textbooks that help to the faculties, Dalton International Magazines (2004, 2005) and school-evaluation materials for Czech School Inspection.

The most interesting actions planned for the 2006 include translation of textbook HALLO DALTON and publishing Daton International Magazine 2006, organization of jubilee 10th International Dalton Conference in Brno with participation of important educators from about 10 countries.

The Czech Dalton Association would like to start active contacts with other Brno city-links.

Dalton Educational Project

Vladimír Moškván

Preziden Asociace českých daltonských škol

Dalton Educational Project vznikl na bázi spolupráce mezi městy Utrecht a Brno před 12 lety. Dnes představuje v širokém spektru spolupráce jednu z nejúspěšnějších oblastí.

Český řídicí výbor/Czech Steering Committee (Miloš Šifalda, Jana Šancová, Vladimír Adam, Josef Filouš, Vladimír Moškván) pravidelně koordinuje a plánuje aktivity na další období. Koordinátory za město a provincii Utrecht jsou Roel Roehner, Hans Wenke a Hans Marcelis. Spolupráce Českého řídicího výboru a výše uvedených holandských koordinátorů umožnila výjezd 500 českých pedagogů na týdenní stáž do Utrechtu.

Evropskými koordinátory jsou Juergen Peters (Rakousko), Ildiko Tár (Maďarsko) a Derek Holden (Severní Irsko).

Významným impulsem k rozšíření daltonských škol v Brně a Jihomoravském kraji bylo založení Asociace českých

daltonských škol se sídlem v Brně na ZŠ a MŠ Husova v roce 1996. Zakládajícími členy byly školy ZŠ Husova, ZŠ Chalabalova, ZŠ Křídlovická a ZŠ Mutěnická.

Nejvýznamnějším nástrojem k rozšiřování principů daltonské metodiky jsou pravidelné konference. 10. mezinárodní konference českých daltonských škol v Brně nabízí prostor pro aktuální trendy - RVP, ŠVP, autoevaluace, spolupráce ČŠI. Jednotlivé konference pravidelně navštěvuje průměrně 200 českých a 50 zahraničních pedagogů z více než 10 zemí.

Dalton International (www.daltoninternational.org) je aktivní mezinárodní síť spolupracujících škol a institucí. Zahrnuje základní a střední školy a různé vzdělávací instituce zejména v Evropě a využívá také partnerské kontakty města Brna (Brno-Utrecht, Brno-Leeds, Brno-Stuttgart, Brno-Poznaň, Brno-Rennes atd).

Dalton International aktivně spolupracuje s kolegy z Holandska, Rakouska, Slovenska, Maďarska, Severního Irsku, Anglie, Norsko, Ruska atd. Dále české školy spolupracují s partnery v USA (New York), v Austrálii (Sydney), v Japonsku (Tokyo, Nagoya) a Číně (Shenzhen, Shanghai).

Středoevropská spolupráce probíhá na ose Brno, Vídeň (Europe School Vienna), Györszemere/Győr a Slovensko. Zejména spolupráce se středoevropskými partnery je velmi dynamická, svědčí o tom kontakty brněnských škol v rámci projektu CERNET-CERNEDA (poznámka: divize CERNEDA je kombinace slov CERNET a DALton)

V Brně je zapojeno do intenzivní metodické spolupráce více než 15 škol. Mezi nejaktivnější patří ZŠ Husova, ZŠ Chalabalova, ZŠ Křídlovická, ZŠ Masárova, ZŠ Jana Babáka, ZŠ Antonínská, ZŠ Horácké náměstí a další.

V Jihomoravském kraji více než další desítky škol velmi aktivně spolupracuje s brněnským daltonským centrem. Asociaci českých daltonských škol kontaktovalo profesionálně více než 150 škol z celé České republiky.

Asociace dále úzce spolupracuje zejména s těmito institucemi: Česká školní inspekce, Masarykova univerzita, (PF katedra anglistiky, FF katedra Nederlandistiky, FF katedra pedagogiky), Univerzita Pardubice, Advice Centrum Utrecht, Akademie Baden, Vzdělávací centrum Prešov atd.

Mezi zajímavé konkrétní výstupy spolupráce patří sumáře národních i mezinárodních konferencí, tři přeložené učebnice, které slouží učitelům ve školách a studentům na fakultách, metodické ročenky Dalton International, autoevaluační materiál pro ČŠI a různorodé daltonské materiály používané v jednotlivých školách.

Philosophy in Fiona

Carolyn Williams

Headmaster First Programme – Ascham, Sydney

One definition of a classical education is that based on Language which is organised in a systematic and rigorous fashion and also includes art and music.

Early philosophers such as Aristotle regarded rigorous study as important as it would develop virtue in the students. He defined virtue as the ability to act in accordance with what one knows to be right. Socrates believed that happiness came from leading a good life

and constantly asked questions about what was good and what was bad. His challenging questions finally brought about his demise.

In Fiona, Philosophy is designed for Grades 3 and 4 to provide opportunities for the girls to develop their thinking. In what we call our community of inquiry, it is possible to develop trust and respect, based on dialogue. With just a few rules the class monitors itself and takes responsibility for each meeting. OPAAT – one person at a time – ensures that the contribution of each speaker is valued. SPLAT is the word used to ask a person to speak loudly and clearly. Because is the magic word as the giving of reasons to support statements is basic to discussions. At the beginning of each lesson the girls will automatically sit in a circle which allows everyone to be seen and everyone to be equal.

Critical listening is practised so that each member of the class is able to consider what has been said. She may agree or disagree, giving reasons for her personal point of view. Disagreeing with the ideas of another child does not mean that she is not your friend. The girls easily accept the right of each person to express her opinion.

With the rules set, it is easy to find topics for discussion. Frequently these arise from books read or from real life situations. Australian books, especially picture books, are used extensively and provide a rich source of philosophical questions. After a story has been read to or by the class, any girl may pose a question which she then 'owns'. If several girls ask similar questions, class members may categorise them so that these can be discussed together. The class searches for an answer or opinion, 'the truth', as constructed by the group.

Discussions can be detailed and lengthy but there are definite strategies that will distinguish the type of thinking that leads to deeper thinking and 'reasonableness'. These strategies involve giving good reasons and being able to distinguish good reasons from bad; being open-minded; 'sticking to the point'; asking questions; listening to others; looking for alternatives and possibilities; being consistent; being able to recognise and acknowledge various points of view. The list is extensive but it is interesting also to consider what topics are identified and discussed by the girls. These could include - what is real?, friendship, love, right and wrong, lying, sharing.....

At the beginning of Grade 3 girls are asked what they consider Philosophy lessons may be about. Answers range from 'learning about the world', 'finding out about Ascham', 'doing; more complicated stuff' to 'thinking about things'. By the end of Grade 4 girls understand how their skills and confidence have developed but may not really appreciate all they have gained.

Current Grade 4 Fiona girls have made these comments about Philosophy:

Philosophy is about sharing ideas and learning in different ways, not just one.

Philosophy is about creative thinking.

...sharing ideas and thinking quickly...

...it is very simple..huge activities that are fun. I like thinkagrams.

Philosophy is about ways to learn and think in different ways especially with problem solving.

Philosophy is fun and learning how to think with strategies and different ways to think.

...working together and thinking in groups...

In an increasingly complex and uncertain world girls will benefit from an ability to think creatively, flexibly and imaginatively. Although it is brief the Philosophy programme in Fiona allows girls to develop these skills in a safe yet demanding environment.

Hodiny filozofie v daltonské škole Ascham Sydney

Carolyn Williams

ředitelka First Programme – Ascham, Sydney

Klasické vzdělání vychází z jazykového vzdělání, ve kterém je jazyk uspořádán systematicky a jeho součástí jsou také kresba a hudba.

Antičtí filozofové, například Aristoteles, definovali čistotu jako schopnost chovat se podle toho, co jedinec považuje za správné. Sokrates zase věřil, že štěstí vychází z toho, jakým způsobem člověk žije svůj „správný život“. Neustále si musí klást otázky, co je dobré a proč. Otevřená morální výzva tohoto filozofa nakonec zničila.

Ve Fioně se filozofie učí v Grade 3 a Grade 4. Snažíme se zde děvčatům nabídnout možnost rozvíjet své vlastní myšlení, důvěru a respekt. Během dialogu se učí v tzv. komunitách otázek (community of inquiry). Díky velice jednoduchým pravidlům práce se třída kontroluje sama, za každou činnost také přebírá zodpovědnost. OPAAT – osoba určená pro danou hodinu – zajišťuje, aby byl příspěvek každého debatéra oceněn. Slova SPLAT se používá k upozornění, aby se mluvilo hlasitěji a zřetelněji. Kouzelným slůvkem setkání je slovo PROTOŽE – vysvětluje argumenty a je tak základem každé diskuse.

Každý člen skupiny se učí umění kriticky vnímat, takže všichni mají možnost zvážit, co bylo právě řečeno. Může buď souhlasit, nebo nesouhlasit, může dodat vlastní argumenty a ukázat tak, co si myslí. Když nesouhlasí se svou kamarádkou, neznamená to však, že již není její kamarádkou. Děvčata snadno přijmou právo každého člověka na vyjádření vlastního názoru.

Na základě zadaných pravidel je snadné najít téma diskuse. Často rozmlouváme o knihách, které dívky čtou, jindy se bavíme o životě. Používáme především obrázkové knihy, protože poskytují dostatek nápadu pro filozofování. Po přečtení ukázky položí dívka otázku, která jí potom „patří“. Pokud se některá děvčata zeptají na stejnou věc, skupina se může rozhodnout spojit jejich otázky do jednoho tématu a prodiskutovat je jako celek. Hledají odpověď na otázku, názor nebo všeobecnou „pravdu“, na které se shodne celá skupina.

Nezávisle na délce nebo podrobnostech rozebíraného tématu se diskuse řídí určitými pravidly, která odrážejí „správný“ způsob myšlení a jeho „patříčnost“. Mezi tato pravidla patří například podložení argumentu správnými důvody nebo schopnost rozpoznat špatné argumenty od dobrých. Vedle těchto pravidel uplatňujeme objektivitu a neodbíhání od tématu. Žákyně jsou povinny se ptát, poslouchat druhé, hledat alternativy a možnosti, logicky navazovat, uvědomovat si a respektovat různé úhly pohledu. Mezi obvyklá témata patří např. co je reálné, přátelství, láska, správné a špatné, lhání, sdílení...

Na začátku výuky v Grade 3 děvčata požádáme, aby se pokusila sama odhadnout, o čem budou hodiny filozofie.

Odpovědi se velmi liší – od „dozvíme se o světě“ přes „zjistíme něco o Aschamu“ až po složitější, například „budeme přemýšlet o věcech“. Na konci Grade 4 děvčata už chápou, jak se rozvinuly jejich schopnosti, ale nemusí ještě plně docenit vše, co se naučily.

Letošní ročník starších žákyň hodnotil hodiny filozofie těmito slovy:

- filozofie je o tom, že se dělíme o své nápady a názory a učíme se různými způsoby, ne jenom jedním...

- filozofie je o kreativním myšlení...

- dělíme se o názory a myslíme rychle...

- je velmi jednoduchá a děláme tak hodně zajímavých a vtipných věcí, líbí se mi mysl smyčky (z anglického thinkagrams)....

- filozofie je o různých způsobech učení a myšlení, především řešení problémů..

- filozofie je legrace, učíme se, jak myslet pomocí strategií a různých způsobů myšlení...

- spolupráce a přemýšlení ve skupinách...

Velké plus budou mít dívky, které umí kriticky, tvořivě a flexibilně myslet, v tomto stále složitějším a nejistějším světě.

Přestože jsou osnovy hodin filozofie poměrně stručné, umožňují děvčatům, aby se jejich schopnosti rozvíjely v bezpečném, ale pracovní náročném prostředí.

Self evaluation, the basis for quality improvement

Roel Roehner

President of Dalton International

Educational governance.

Is it a hype or does it indicate that the governing bodies all over the world want to have more influence on the quality of education?

Educational governance is not only in the Netherlands a hot item.

Educational governance seems to be an international eclecticism.

At one hand the individual schools (or is it better to say the directors of the schools?) have got more responsibilities but on the other side they have to justify more and more to governing bodies. New regulations and measures are sometimes confusing.

In this context I've read a kind of verdict of a Canadian professor Ken Leatherwood:

School leaders can be excused for feeling that they have been pulled in many different directions simultaneously.

Why?

Because they have been pulled in many different directions simultaneously.

In the trend of decentralisation, (and in a certain way it is an example of a top – down construction), one thing is very clear: it shall not reshape the educational process at all.

If the health care system produces outcome data on the health of the patients, what exactly is the outcome of the educational system?

The results of the final examination?

A good social – pedagogical climate?

Social integration in a multi cultural society

A strong financial management?

Transparency of the account?

A healthy personnel policy?

A satisfied inspector?

Educational governance can be an instrument to have influence on the quality of education.

And the most important question is: who is responsible for the quality of education?

My simple answer is: the teacher in the classroom.

Those are the professionals, the facilitators, the pedagogues, the coaches, the quality makers.

But in the daily practice in the school, a heterogeneous group any team of quality makers is still not a guarantee for good education.

Such an heterogeneous group of teachers look like a beautiful archipelago, nice isles but a lot of water in between and very complicated to connect.

When a director of a school wants to have influence on the educational quality of the whole school, he/she must focus on the task of educational leadership.

There must be a professional division in two main tasks: the management (how complex it may be) and the educational leadership.

If the director of the school wants to be a quality maker too, he/she must leave the office frequently to observe the processes and to work on the floor.

Sitting in his office the profession of an average manager is not adventurous. The problems are predictable and almost the same every year.

This manager is pursuing the 'status quo'.

By preference no problems, no changes, no development.

This manager is in his authority focussed on average results: a financial balance, not too much non-attendance of teachers and he prepares properly the visit of the inspector.

Every year the manager utters a breath of relief when summer holidays are fetched without accidents.

Much happened, nothing changed.

(see: Magazine Dalton International 2005)

But the educational leader is part of a dynamic process. He can adept new situations and recognizes valuable initiatives on the floor.

If the director of the school is only mastering the management problems, it will have at last a negative effect on the quality of the education.

Educational leadership is stimulating the human power, is making a team out of a group of quality makers and stimulate them to be involved with the future of their students.

By the way I've got the very interesting brochure from Stuttgart 'Leitfaden zur Selbstevaluation an Schulen'. Stuttgart is one of the partner cities of Brno.

That brochure gives a lot of criteria to use self evaluation in order to improve the quality of the education.

The starting point here is: QUALITY MANAGEMENT.

The same term 'Qualitätsmanagement' is used in Austria.

Director and teachers has to think about the innovation of education. It can be done in the own school, but even better in contact with other schools. International exchanges make that process more attractive and valuable.

In Dalton education we are still able to make innovative new steps thanks to the fact that the basic concept is so clear.

Some schools formulated their 'mission statement'.

I think that nowadays every the school has to explain at least the educational mission. But the risk is that it is only a slogan used for PR reasons. It is only a nice label.

An educational concept is much stronger than a mission statement.

The educational reformers of the last century constructed the fundament of student centred education.

Perhaps you can say that "Respect the child" was Helen Parkhurst's mission statement.

But she worked it out in a complete concept that promotes adaptive education.

And because Helen Parkhurst didn't prescribe regulations, we are able to actualize the Dalton concept frequently.

Dalton has proved to be suitable to the movements society made the last hundred years.

New visions on differentiated education, recognizing learning styles, multiple intelligences are suitable to the new generation of students.

Teachers has to adapt the attitude of the 'multi tasking' Homo Zappiens'.

But the question is are teachers competent to work with the new generation of students.

As you know from the well known model of Spencer & Spencer, competences are recognizable like an iceberg.

We only see 10% of the competence of our colleagues.

Teachers always talk about what they do and how they do it, but never about why they do it.

How can a team of teachers work together on the improvement of the educational quality?

As you probably know I work in Holland with teams of teachers.

Sometimes I am asked to investigate the competences of the teachers within the frame of Dalton.

The technique I use, is to formulate the basic / kernel competences which are necessary for Dalton teachers.

Four main frames are relevant:

- o A: giving students responsibility
- o B: stimulating the development of self reliance
- o C: arranging co-operation
- o D: respecting differences between students

Several small groups of teachers must formulate in common discussion three most relevant competences in each category to fulfil the Dalton premises.

After this first round we connect the outcome of the different groups and must find an agreement with the whole team of teachers for three relevant competences.

It is very nice that teachers discover that it is much easier to formulate the competences for co-operation than to

bring it into practice during the discussion.

After this procedure every individual teacher must make an own 'personal development planning'.

It means that every teacher can write down the own strong competences, but can also indicate the weaker competences.

It is the start of an active process, because the individual differences in competences can be used as a team development process. Professional consultancies, class visits and common topics for further training with external experts is the direct effect.

In a workshop during the next Dalton conference in Brno, I plan to give a workshop with this procedure.

Finally I want to say that the procedure of self evaluation is the most important strategy to make the quality of the education more transparent.

Self reflection is a good way to motivate students, but it can give teachers a chance grow in their profession.

Teachers must learn to formulate their professional experiences and help each other by exchange of these experiences.

The success of innovation depends on the exchange of thoughts.

And this is exactly what Hans Wenke and I try to stimulate in Holland.

And if that happens on an international platform it always give more inspiration, is more effective and is it suitable to one of the main ideas of Helen Parkhurst : co-operation. Dalton International stimulate these initiatives of the exchange of thoughts.

The Dalton concept was never isolated as the intellectual property of private persons or institutes.

The Dalton concept is too valuable to restrict the development.

Expertise can only maintain as long as it is shared with others.

Sebehodnocení: základ úspěšného pokroku

Roel Roehner

prezident organizace Dalton International

Vlády a vzdělání

Zdá se nám to, anebo se na celém světě snaží státní kontrola získat dohled nad kvalitou vzdělání?

Kontrolované vzdělání nepatří mezi nejoblíbenější témata pouze v Holandsku. Spíše to vypadá, jako by se jednalo o mezinárodní fenomén. Na jedné straně jsou jednotlivé školy (nebo jejich ředitelé?) stále zodpovědnější, na straně druhé ale musí stále častěji vysvětlovat svá rozhodnutí. Nové předpisy a nařízení působí někdy chaoticky.

Nedávno mě zaujal výrok kanadského profesora Kena Leatherwooda:

Představitelé vedení škol mohou mít pocit, jako by je natahovali na skřípec, a do různých stran a najednou. Tento dojem jim můžeme odpustit. Proč? Na skřípec je totiž natahují – do různých stran a najednou.

Základní předpoklad decentralizace systému (která

v podstatě vypadá jako stavba od střechy) však musí zůstat zachován: decentralizace nesmí proměnit vyučovací proces.

Efektivitu zdravotnictví můžeme hodnotit třeba podle zdraví pacientů. Jaká výstupní data ale nabízí vzdělání?

Výsledky závěrečných zkoušek?

Dobré sociálně-pedagogické klima?

Sociální integraci v multikulturní společnosti?

Dobré finanční zázemí?

Průhlednost účetnictví?

Spokojenost zaměstnanců?

Spokojenost inspektora?

Kontrola vzdělání může ovlivnit kvalitu vzdělání.

A nejdůležitější otázka zní: kdo je zodpovědný za kvalitu vzdělání?

Jednoduchá odpověď: učitel ve třídě.

To jsou oni profesionálové, sparing-partneři, pedagogové, trenéři, ti, kteří vytváří kvalitu.

Jak ale vypadá každodenní praxe ve školách? Jakýkoliv heterogenní tým kvalitních učitelů ještě není zárukou dobrého vzdělání.

Tým sice vypadá jako překrásné souostroví plné úžasných malebných ostrůvků, ale stále je mezi nimi moře a není snadné jednotlivé ostrůvky propojit.

Chce-li ředitel ovlivnit kvalitu vzdělání na své škole, musí se soustředit na vedení vzdělání. Musí zcela profesionálně rozlišovat mezi dvěma hlavními rolemi: rolí manažera a rolí vedoucího vzdělání.

Jestliže chce i ředitel patřit mezi tvůrce kvality, musí opustit svoji kancelář a sledovat procesy a práci na své škole. Sedět v kanceláři a fungovat jenom jako ekonomický manažer není dobrodružství. Každý rok se řeší téměř totožné problémy a lze je tedy snadno předpovídat. Takový manažer udržuje ve škole jen status quo – vyhýbá se problémům, nic nemění, nic nerozvíjí.

Soustředí se pouze na běžné výsledky práce: finanční rozvahu, neabsentující sbor a dobře připravenou školu pro návštěvu inspekce. Pokud se podaří bez nehod přežít školní rok od prázdnin do prázdnin, spadne mu kámen ze srdce.

Hodně se toho stalo, málo se ale změnilo. (viz ročenka Dalton International 2005)

Ale manažer pro vzdělání je součástí dynamického procesu. Může se adaptovat na nové situace, všimá si důležitých podnětů v procesu učení.

Jestliže se ředitel školy věnuje pouze manažerským otázkám, kvalita vzdělání bude ovlivněna negativně.

Manažerování vzdělání znamená povzbuzování lidí, znamená budování týmu ze skupiny tvůrců kvalit, znamená to podněcovat je, aby se stali součástí budoucnosti svých studentů.

Jen tak na okraj: dostala se mi do rukou velmi zajímavá publikace ze Stuttgartu 'Leitfaden zur Selbstevaluation an Schulen'. Stuttgart patří mezi partnerská města Brna. Jejich publikace nabízí mnoho kritérií pro sebehodnocení, které by vedlo ke zlepšení kvality vzdělání na škole. Prvním bodem kritérií je Managment kvality. Stejný termín používá i rakouské školství: „Qualitätsmanagement“.

Ředitel školy i učitelé by měli hledat odpověď na otázku, jak kvalitu vzdělání zlepšit. Mohou se o to pokoušet na své vlastní škole, ale mnohem lepší je inovovat ve spolupráci s dalšími školami. Mezinárodní spolupráce na inovaci škol zvyšuje atraktivitu a hodnotu celého procesu.

Díky tomu, že koncept daltonského vzdělávání je ve své podstatě jednoduchý, mohou se daltonské školy neustále

vyvíjet. Některé už definovaly svoji koncepci výuky.

Domnívám se, že v dnešní době by už měla každá škola přinejmenším vysvětlit vlastní metody vzdělávání. Může se stát, že jejich deklarace bude jen pěkným reklamním sloganem, stane se z ní krásná etiketa.

Deklarace vzdělávacího konceptu působí daleko přesvědčivěji než jakékoliv prohlášení.

Pedagogičtí reformátoři minulého století definovali základní myšlenku pedocentrického vzdělání. Můžete říct, že zásada Heleny Parkhurstové „respektujte dítě“ sloužilo jako jakési prohlášení způsobu výuky. Pracovala v rámci uceleného konceptu, který podporoval adaptivní vzdělávání. A protože Helena Parkhurstová nestanovila přesné předpisy, můžeme koncept daltonského způsobu vzdělávání neustále obnovovat. Dalton dokázal, že stále vyhovuje proměněným, které změnily společnosti v průběhu uplynulých sta let.

Nové generaci studentů vyžadují nové vize diferencovaného vzdělání, proměnu učebních stylů a respektování rozmanitých inteligencí. Učitelé si musí zvyknout na „nesoustředěným, mnoha činnostem se věnujícím“ příslušníkům nového druhu Homo Sapiens.

Otázka ale zní: jsou učitelé schopní pracovat s tímto novým živočišným druhem?

Jistě si uvědomujete, že podle známého modelu Spensera&Spensera, kompetence můžeme přirovnat k ledové kře. Vidíme pouze 10 % schopností našich kolegů.

Učitelé hodně mluví o tom, co dělají a jak to dělají, ale nikdy o tom, proč to dělají.

Jak může tým učitelů spolupracovat na zvýšení kvality vzdělání?

Pravděpodobně víte, že v Holandsku spolupracují s učitelskými sbory. Občas mne požádají, abych zrevidoval kompetence učitelů, které se týkají k Daltonu.

Používám k tomu tuto techniku: definuji čtyři základní kompetence, které musí mít každý daltonský učitel:

- přenést na studenty zodpovědnost,
- podporovat rozvoj samostatnosti,
- připravit prostor pro spolupráci,
- respektovat rozdíly mezi jednotlivými studenty.

Skupinky učitelů pak musí formulovat tři hlavní kompetence pro každou kategorii tak, aby splňovaly základní požadavky Daltonu.

Po prvním kole se dají dohromady výsledky a všechny skupinky se musí shodnout na těch kompetencích společných pro celý učitelský sbor.

Zajímavé je, jak učitelé sami zjistí, že je mnohem snadnější kompetence popsat než praktikovat je v průběhu diskuse.

Jako další úkol si musí každý učitel definovat vlastní „osobní plán rozvoje“. Má za úkol napsat své silné kompetence a naznačit i ty slabší.

Jde o aktivní přístup, protože každý individuální rozdíl v kompetencích může pomoci rozvoji týmu. Příným výstupem této aktivity jsou profesionální konzultace, hospitace a pojmenování jednotlivých témat, které je potřeba rozvíjet za spolupráce externích expertů. Na další konferenci v Brně bych se chtěl tomuto tématu věnovat na samostatném semináři.

Na závěr bych chtěl dodat, že pro jasné rozpoznání kvality vzdělání je nejdůležitějším okamžikem proces sebehodnocení. Sebehodnocení je dobrý způsob, jak motivovat nejen studenty, ale také učitele. Umožní jim totiž zlepšovat své profesní schopnosti.

Učitelé se musí naučit, jak přesně popsat své profesní zkušenosti a navzájem si pomáhat tím, že se o ně podělí se

svými kolegy.

Úspěch vzdělání závisí na výměně názorů. A právě o to se společně s Hansem Wenkem pokoušíme v Holandsku. Pokud se nám podaří spolupracovat a vyměňovat si názory na mezinárodní úrovni, inspirace bude ještě větší. Mezinárodní platforma je nejen efektivnější, ale splňuje i jednu z hlavních myšlenek Heleny Parkhurstové: spolupráci.

Dalton International pomáhá názory a inovace šířit. Dalton nebyl nikdy izolovaný jako intelektuální vlastnictví soukromých osob nebo institucí. Dalton je příliš cenný na to, abychom mu bránili ve vývoji. Odbornost a kvalita se totiž udrží jen tehdy, když se o ni podělíme s ostatními.

Dalton Japan Sends Regards

Marion Plexico

Director of Dalton Japan

Marion Plexico, the head teacher of Dalton Japan and member of Dalton International Committee, has been cooperating with Czech Dalton schools for a long time. Representatives from Tokyo and Nagoya Dalton School participate regularly at the international conferences held in Brno. Toyoko Nishikawa, Hitoshi Umeda and Takayasu Ito have given seminars most recently.

Japanese Dalton schools are connected pedagogically with The Dalton School in New York.

Society in Japan highly regards the Dalton system. Parents, usually mid-class, pay considerable school fees. They pay for flawless individual care in friendly, but precisely organized atmosphere.

Considering the way of cultural cooperation between the New York Dalton School on Manhattan and prestigious cultural institutions, such as Metropolitan Museum or The University of Columbia, the Japanese Dalton schools have managed to originate similar cultural fluid. Every teacher is carefully selected and trained. Schools are literally pampered with exclusive high-tech equipment. Parents highly regard both many school-activities and high level academic and scientific subjects.

“We at Japanese Dalton schools are going to continue to exchange ideas with Czech Dalton Association. We are bound together by long-term cooperation and similar educational targets,” are the words of Marion Plexico to her colleagues in the Czech Republic.

Pozdrav z japonských daltonských škol

Marion Plexico

ředitelka japonských daltonských škol

Ředitelka japonských škol Marion Plexico a členka výboru Dalton International dlouhodobě spolupracuje s českým daltonským hnutím.

Školy v Tokiu a Nagoji pravidelně vysílají zástupce na mezinárodní konference do Brna. V nedávné době aktivně vystoupili se svými příspěvky Toyoko Nishikawa, Hitoshi Umeda a Takayasu Ito.

Daltonské školy v Japonsku jsou metodicky napojeny na The Dalton School v New Yorku.

Dalton v Tokyu i Nagoji má vysoký společenský image. Rodiče většinou ze středních vrstev platí nemalou částku za školné a získávají za to dokonalou individuální péči v laskavém, ale precizně organizovaném prostředí.

Podobně jako daltonská škola na Manhattanu těží ze svého prestižního kulturního spojení s blízkými partnery jako je například Metropolitan Museum nebo Columbia University, dokázaly i japonské školy vytvořit podobné kulturní fluidum. Tým japonských učitelů je pečlivě vybírán a trénován. Školy jsou hýčkány vynikajícím technickým zázemím. Rodiče oceňují četné aktivity školy a vysokou úroveň humanitních i technických předmětů.

„Výměna praktických informací mezi japonskými školami a Asociací českých daltonských škol bude probíhat i nadále. Spojuje nás dlouhodobá spolupráce a stejné společenské cíle“, vzkazuje českým kolegům Marion Plexico.

School Quality Assessment and INIS Project Support by Bertelsmann Foundation

Prof. Karel Rydl

University of Pardubice, Faculty of Arts and Philosophy

Introduction

The 21 century makes the schools face significant requirements and challenges based on the essential transformation of our society, increasing the requirements for the life quality and its evaluation. A clear trend of strengthening consumer orientation can be monitored in social sphere, accompanied by a strong individualization. The recognized family structures and cultures functioning for several centuries lose their value because the children have not been acquainted with positive features of these structures. Modern information technologies continue replacing such family values. Children and young people grow up in the world characterized by a wide variety of fast and easily performable attractions, challenges and offers, and nothing seems to be more important to experience. On the grounds of such development it is more a more complicated for teachers and educators to fulfill their educational duties.

Roots of the international school innovative system networks

What is the way the schools and educational systems could reasonably react to the above mentioned changes? It was in 1995, when Bertelsmann Foundation trustees (Carl Bertelsmann Stiftung) decided to pay a great attention to quality innovations in the field of education and to grant annual Carl Bertelsmann Award to an outstanding act in the field of the monitored problem within school systems anywhere in the world.

Beginning 1996, this practice has been carried out annually. An international expert committee consisting of parents, communities, schools, scientists, ministries and employers designed a criteria catalogue whose aim is to

describe the main features of an innovative school system on the grounds of all the committee members consent. The following are the criteria:

1. School orientation on life and learning situations of the children and young people
2. Potential partners.
3. Innovative control and management system.
4. Cooperation with students, parents and other institutions in educational process.
5. Individual schools cooperation with external administration bodies (founders, self-administration etc.).
6. Evaluation and quality assessment.
7. National framework conditions for innovative school development.

Based on the above indicated criteria, the following countries and regions have been nominated for the award:

Durham Board of Education (Canada), New Zealand, the Netherlands, Strathclyde (Scotland), Akerhus Fylke (Norway) and Budapest (Hungary). Eventually it was the Durham Board of Education in Canadian Province of Ontario that won the award. All the nominees have had a significant innovative potential, common objectives and plans for further development. With the aim to open an international exchange of experience and improve the work in individual regions, the Bertelsmann Foundation established in 1997 the International Network of Innovative School Systems – INIS) integrating schools from Germany, Canada, New Zealand, Scotland, Switzerland and Hungary. In the first stage of mutual networking, the schools and school systems representatives focused on the questions in excess of the traditional hierarchy, i.e.: What are the main features of an innovative school system? What is the common notion of school quality? What way could teachers qualify for additional tasks? What way should schools report to public?

Quality comparison as a ground for directed exchange of experience

A fruitful exchange of experience within the indicated area of interest prepared solid grounds for the ideas that might seem utopist, unrealistic at first, but they were extremely incentive at the same time. After some time of cooperation it became clear that it is essential to build the international exchange of experience on different grounds. The participating schools required mutual comparison with the aim to realize a more realistic self-evaluation and gaining more incentives for directed self-development procedure. In 2001, an INIS project was established entitled “School Quality Development Based on International Quality Comparison”. Since I had the opportunity to be involved in the discussions over the project, I would like to share some useful information which could be considered an inspiration for the Czech environment.

Common understanding of quality

The first question to face was a commonly acceptable school quality assessment. To be able to reach a common consent, individual schools, language regions and ministry representatives (task force) designed the sets including quality markers. The purpose was to notion the

individual quality dimensions characterizing a complex school image on one hand, and on the other hand, they should fit international comparison. A long procedure followed approving the quality markers set in individual countries. The result of this stage was the following quality dimensions set:

Completion of an educational order:

- a) Learning procedures
- b) Management and control
- c) School environment and culture
- d) Parents', teachers' and community satisfaction

A question to ask is, why did the international school network select just the above indicated dimensions out of a large number of different markers? Learning procedures present a core task for all schools, reflecting their meaning and competences. Management and control highly influence school quality and determine the extent of all the participants' interest in making decisions about the school image. School climate and school culture represent important conditions for learning procedures while providing for emotional and physical safety of the children. The three procedural dimensions enable the participants of the learning procedure to complete the dimensions of educational orders. Quality dimension of an educational task not only contains the most important evaluation data, but it also covers the area of learning procedures results. The dimension of parents', teachers' and community satisfaction can be characterized as a traffic light function. Appearance of a problem or a failure concerning the above dimensions brings rapid alarm and sensitive reactions from parents, teachers and communities.

Specification of the indicators and criteria

What is the reason for satisfaction of the life participants? What is understood by INIS schools under the notion of “educational order completion”? What is the description of learning procedures quality? The task of the second INIS stage in common understanding the quality focused on the criteria to measure the quality. This procedure was based on the sample sets (Task Force). The following overview demonstrates the matching of the criteria with the individual quality dimensions:

Quality dimensions and their criteria

Educational order completion

- professional and material skill
- social skill
- methodology skill
- creative thinking
- practical skill
- school requirements completion
- labour market requirements completion

Learning procedures

- teaching and learning strategies
- productive learning
- children performance evaluation

Management and control

- visions and images of school development
- decision making skill
- communication level

- operative management
- motivation and support
- planning, implementation, evaluation
- personnel development

School climate and school culture

- school climate
- internal school relations
- school relations towards external environment
- positive relations support
- support system for children

Parents', teachers' and community satisfaction

- pupils needs and expectations satisfaction
- parents needs and expectations satisfaction
- teachers' satisfaction
- satisfaction of the community as the founder

The dimension of “educational order completion” has been selected as an example of a detailed description of the decision making procedure, because it relates to the work results and to a part of the overall school work evaluation. The following are the quality dimension criteria:

• **Specific and material skill:** Material skill demonstrates the achievement ratio of teaching documents requirements in the individual subjects or educational areas on the grounds of the expertise, i.e. the scope of knowledge and understanding in given field.

• **Social skill:** All pupils need to gain as much social skills as possible to react properly in different life situations.

• **Methodology skills:** All pupils need methodology to be able to learn autonomously after finishing the school. “Learning to learn” is an important precondition for further learning activities after completion of the compulsory school attendance. This way the school completes the life-long learning skill requirement.

• **Creative thinking:** Effective problem solving, taking a venture and innovative assessment of life situations prior to making a decision.

• **Practical skills:** Highly important skill in everyday situations limiting the problems to minimum.

• **Completion of school requirements:** The transfer between two different educational institutions (most often the schools) presents a breaking point in each child's life in terms of its future professional orientation.

• **Completion of the labour market requirements:** The requirements and labour market expectations play a more important role in relation to schools.

25 criteria have eventually been accepted for the above indicated quality dimensions after long time discussions. Each criterion can have individual indicators. These indicate the extent to which a given criterion is being completed. The following table shows a few examples of the relation between the dimensions of quality, criteria and indicator:

quality dimension

school climate and culture

criterion

school climate

indicator

friendly and safe atmosphere

school decorated by pupils' works

criterion

internal school relations

indicator

positive relations between teachers

positive relations between teachers and pupils

positive relations between pupils

Data collection: evaluation tools and measuring procedures:

The consensual process in its third stage was made by the formulation and matching of a suitable realization procedure to each indicator. Two procedures were in question:

1. Teams of teachers and school partners, pupils and parents answered a questionnaire to formulate their opinion towards the above mentioned indicators and to explain their characteristics. E.g. the indicator “friendly and safe environment” was explained as :

a) school is a friendly and inviting place,

b) I feel safe at school,

c) I move fairly safely within the school.

2. Individual school documents have been analyzed (i.e. statistics, educational programmes, school reports, school plans etc.) The information gained in both the steps made a base for a common summarizing report.

INIS project reports as an incentive for further school development

Reporting presents a key role within the international tools of quality comparison, because the report is considered to be an impulse for further school development. The individual INIS reports do not aspire to dictate the rules; their aim is to encourage the schools to innovate. The schools are encouraged to ask about the ways of potential improvement and to show them what they can learn from other partner schools within the international network. The reports are compiled in a way to support the incentives, rather than fixed procedures for mechanical application.

The reports consist of two independent parts:

a) A school report compares different understanding, explanations and feelings of the pupils, parents and teachers. The so far known reports clearly indicate that there exists the need of an active approach to learning processes because the pupils' understanding of such phenomena as e.g. variety of teaching methods and forms or integrating decision making procedures is completely different from that of their teachers and parents.

b) International school reports are in the centre of attention within the INIS project reporting. The basic idea is to enable the schools to analyze their strong and weak points within the international context. Knowing the relevant data, a school can easily and simply identify numerous positive and negative features of its own.

Comparing the “school ring” results consisting of 5 to 8 project schools with similar social and economic conditions leads to a relativistic assessment of the positive and negative features.

Albert Schobbe, the head of a German school participating in the INIS project expressed his opinion in the following way: “International comparison gives us a great opportunity to re-assess our school results. Does

the 80% satisfaction of the parents and pupils represent a standard, very good or just average result? By means of a comparison we can make a clear picture of our school's position in relation to other schools and moreover, we can learn from the positives of other schools within the INIS project. We would never have such a great opportunity to recognize our strong and weak points if there were not for mutual comparison.”

The results of the individual analyses can be easily and simply displayed by means of graphs and charts. It is easy to demonstrate that a strong point of a certain school can show even better results in a different constellation and arrangement of a different school internal life. The schools are able to learn from one another. The INIS project has proven that certain weak point presents a weak point of a different school with comparable characteristics. This method enables the participating schools to look for common and effective strategies for further development. .

Planning further measures

The so far individual school reports analysis, international exchange of experience with other schools and the “school rings” associating further project INIS schools, as well as the consequent positive and negative features analysis, make good preconditions for the next INIS project stage; especially in designing the plan for further school development in terms of INIS network. The action plan binds each school to undertake improvement measures in 4 to 5 areas of the school activities. Repeated questioning then follows about the introduced measures which move the INIS project towards the closely cooperating schools with the aim of sustainable self-development. In the centre of INIS attention appears the problem of international comparison of the collected data. It is strongly recommended that each comparison is always functional and meaningful. By no means is it a comparison with the aim of equalizing. The measures of comparison are considered the grounds for improvement of the school work and for sharing the experience with other schools. The requirement of a school seen as a part of the learning society is being completed.

Isn't it a good challenge for the Dalton International Movement?

Hodnocení kvality školy a smysl podpory projektu INIS Bertelsmannovou nadací**Prof. PhDr. Karel Rydl, CSc.**

Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická

21. století vytyčuje školám značné požadavky a výzvy, které vyplývají ze zásadní proměny naší společnosti a tím i nároků na kvalitu života a její zjišťování. V oblasti sociální sféry lze sledovat jednoznačný trend posilování konzumního zaměření, které je provázáno silnou individualizací. Dosud známé a několik staletí fungující rodinné struktury a kultury se proměňují, pro stále více dětí ale ztrácejí na

významu, protože těmito dětmi nebyla poznána pozitivita takových struktur. Místo toho získávají význam stále více moderní informační technologie. Děti a mládež vrůstají do světa, který je charakterizován tak rozsáhlou pestrostí a mnohočetností nejrůznějších zdánlivě jednoduše a rychle splnitelných nabídek, lákadel a výzev, že nic jiného se již nezdá důležité prožívat. Na základě takového vývoje se potom pro vychovatele a učitele ukazuje naplnění výchovné a vzdělávací povinnosti jako stále komplikovanější a komplexnější úloha.

Kořeny mezinárodní sítě inovativních školských systémů

Jak by mohly školy, školské a vzdělávací systémy na výše uvedené změny smysluplně reagovat? Právě v roce 1995 se usneslo kuratorium Bertelsmannovy nadace (Carl Bertelsmann Stiftung), že se bude intenzivně věnovat tématu kvalitativních inovací v oblasti vzdělávání a výchovy a každoročně odměnit cenou (Carl Bertelsmann Preis) mimořádný počín v oblasti řešení sledovaného problému ve školském systému, a to kdekoliv na světě. Od roku 1996 je praxe každoročně uplatňována. Pomocí mezinárodně obsazené komise expertů, ve které jsou zastoupeni rodiče, obce, školy, vědci, ministerstva a zaměstnavatelé, byl nejprve vytvořen katalog kritérií, který by měl na základě konsensuálního souhlasu všech členů komise chrakterizovat hlavní rysy inovujícího školského systému. Jedná se o osm následujících kritérií:

1. Orientace školy na životní a učební situace dětí a mládeže.
2. Inovace a evoluce.
3. Potencionální spolupracovníci.
4. Inovativní systém řízení a vedení.
5. Spoluúčast žáků, rodičů a dalších institucí na vzdělávacích procesech.
6. Spolupráce jednotlivých škol a externích správních orgánů (zřizovatelé, samospráva apod.).
7. Evaluace a zajišťování kvality.
8. Státní rámcové podmínky pro inovativní rozvoj škol.

Na základě výše uvedených kritérií byly na ocenění nominovány následující státy nebo regiony: Durham Board of Education (Kanada), Nový Zéland, Nizozemí, Strathclyde (Skotsko), Akerhus Fylke (Norsko) a Budapešť (Maďarsko). Cena byla nakonec udělena durhamskému školskému úřadu v kanadské provincii Ontario. Všechny nominované regiony se vyznačovaly vysokým inovačním potenciálem, společnými cílovými zájmy a představami dalšího rozvoje. S cílem vybudovat mezinárodní výměnu zkušeností a zlepšovat tak práci v jednotlivých místech, založila Bertelsmannova nadace v roce 1997 Mezinárodní síť inovujících školských systémů (Internationale Netzwerk innovativer Schulsysteme - INIS), do které byly začleněny školy z Německa, Kanady, Nového Zélandu, Norska, Skotska, Švýcarska a Maďarska. V první fázi vzájemného síťování se školy a reprezentanti školských systémů věnovali otázkám překračujícím tradiční hierarchii, např.: Čím je charakterizován inovující školský systém? Jak vzniká společné porozumění a chápání kvality ve školách? Jakým způsobem by bylo možné kvalifikovat učitele pro dodatečné úkoly? Jak mohou školy skládat veřejnosti vlastní účty?

Srovnávání kvality jako základ pro cílenou výměnu zkušeností

Plodná výměna zkušeností k výše uvedeným oblastem zájmu připravovala půdu pro myšlenky, které se zprvu zdály být utopické, nerealistické, ale absolutně podněcující. Po delší době spolupráce se ukázalo, že je nutné mezinárodní výměnu zkušeností postavit na jiných základech. Zúčastňující se školy vyžadovaly vzájemné srovnávání, aby mohly uskutečňovat realističtější sebehodnocení a získávaly více podnětů pro cílený proces vlastního rozvoje. V roce 2001 tak vznikl projekt INIS s názvem „Rozvoj kvality škol na základě mezinárodního kvalitativního porovnávání“ (Qualitätsentwicklung von Schulen auf Basis internationaler Qualitätsvergleiche). Protože jsem měl možnost být velmi blízko diskusí po zrodu projektu, chtěl bych předat několik užitečných zkušeností, které by mohly být i pro české prostředí podnětné a inspirující.

Společné chápání kvality

První otázkou, kterou musela nově utvářená síť inovujících škol řešit, bylo společně akceptovatelné hodnocení kvality ve školách. Aby bylo možné dosáhnout konsensu, byly jednotlivými zástupci různých typů a druhů škol, jazykových oblastí a ministerstva vytvořeny soubory s vlastními návrhy znaků kvality (Task Force). Smyslem bylo pojmenování jednotlivých dimenzí kvality, které na straně jedné charakterizují komplexní obraz o škole a zároveň jsou vhodné i pro mezinárodní srovnávání. Poté následoval dlouhý proces schvalování souboru kvalitativních znaků v jednotlivých zemích výsledkem této fáze síťování byl soubor následujících dimenzí kvality:

- a) Naplňování výchovné a vzdělávací zakázky.
- b) Učební procesy.
- c) Správa a řízení.
- d) Školní klima a kultura školy.
- e) Spokojenost rodičů, učitelů a obce.

Je legitimní otázkou, co bylo příčinou toho, že se mezinárodní síť škol rozhodla z velkého počtu navrhovaných znaků právě pro výše uvedené dimenze? Učební procesy jsou ústředním úkolem všech škol. V nich spočívá jejich smysl a také kompetence. Správa a řízení ovlivňují vysokou měrou kvalitu školy a vymezují míru spoluúčasti všech zainteresovaných na rozhodování o podobě školy. Školní klima a kultura školy jsou důležitými rámcovými podmínkami pro učební procesy, protože zajišťují nejen emoční, ale i fyzickou bezpečnost a jistotu dětí. Tyto tři důležité procesuální dimenze se starají o to, aby mohla být naplňována dimenze výchovné a vzdělávací zakázky. Kvalitativní dimenze výchovné a vzdělávací zakázky v sobě obsahuje nejen nejdůležitější data pro evaluaci činností ve škole probíhajících, ale pokrývá také oblast výsledků učebních procesů. Dimenzi spokojenosti rodičů, učitelů a obce můžeme charakterizovat jako funkci světelného semaforu. Pokud totiž dochází ve výše uvedených dimenzích k nějakým poruchám nebo problémům, velmi rychle to vyvolává neklid a reakce v citlivé oblasti rodičů, učitelů a obce.

Konkretizace indikátorů a kritérií

V čem vlastně spočívá spokojenost zúčastněných osob ve škole? Co chápou školy sdružené v projektu INIS pod pojmem „naplňování výchovné a vzdělávací zakázky“? Jak lze popsat kvalitu učebních procesů? Druhá fáze dohadovacího procesu o společném chápání kvality v projektu INIS měla za úkol vymezit taková kritéria, podle nichž by mohla být kvalita

měřitelná. Také tento proces výběru vycházel z předlohy výše uvedených souborů (Task Force). Následující přehled ukazuje přiřazování kritérií k jednotlivým kvalitativním dimenzím:

Dimenze kvality a jejich kritéria

Naplnňování výchovné a vzdělávací zakázky

- odborná a věcná dovednost
- sociální dovednost
- metodická dovednost
- schopnost tvořivého myšlení
- praktická dovednost
- plnění požadavků školy
- plnění požadavků trhu práce

Učební procesy

- výukové a učební strategie
- produktivní učení
- hodnocení výkonu dětí

Správa a řízení

- vize a představy o rozvoji školy
- schopnost rozhodování
- úroveň komunikace
- operativní management
- motivace a podpora
- plánování, implementace a evaluace
- personální rozvoj

Školní klima a kultura školy

- klima školy
- vztahy uvnitř školy
- vztahy školy k vnějšmu prostředí
- podpora pozitivních vztahů
- podpurný systém pro žáky

Spokojenost rodičů, učitelů a obce

- uspokojování potřeb a očekávání žáků
- uspokojování potřeb a očekávání rodičů
- spokojenost učitelského sboru
- spokojenost obce jako zřizovatele

Jako příklad pro podrobnější popis celého dohadovacího procesu jsme vybrali dimenzi „naplňování výchovné a vzdělávací zakázky“, protože v ní jde také o výsledky práce a tím i o část celkové evaluace školní práce vůbec. Kritéria této dimenze kvality jsou následující:

- **Odborná a věcná dovednost:** Věcná dovednost ukazuje míru dosahování požadavků učebních dokumentů pro jednotlivé předměty nebo vzdělávací oblasti na základě odborné dovednosti, tedy míry znalosti a porozumění danému oboru.
- **Sociální dovednost:** Všichni žáci potřebují získat co možná nejvíce sociálních dovedností, aby mohli přiměřeně reagovat v nejrůznějších životních situacích.
- **Metodická dovednost:** Všichni žáci potřebují metodickou dovednost k tomu, aby se uměli sami po skončení školy efektivně učit. „Učit se učit“ se stává důležitým předpokladem pro všechny další učební aktivity po skončení povinné školní docházky. Škola tím výrazně naplňuje požadavek vytváření předpokladů pro celoživotní učení.
- **Schopnost tvořivého myšlení:** V tomto kritériu jde o to, aby se žáci naučili efektivně řešit problémy, chovali se odvážně a nebáli se inovativně hodnotit situace před jejich

řešením.

- **Praktická dovednost:** Je důležitá pro chování a jednání ve všedním životě s omezením působení problémů na minimum.
- **Plnění požadavků školy:** Přechod mezi dvěma odlišnými výchovně vzdělávacími institucemi (nejčastěji školami) představuje v životě každého dítěte důležitý, možná pro budoucí orientaci rozhodující moment.
- **Plnění požadavků trhu práce:** Požadavky a očekávání trhu práce hrají ve vztahu ke školám stále více rozhodující úlohu.

Pro všech pět výše uvedených dimenzí kvality bylo po dlouhé době akceptováno a schváleno 25 kritérií. Každému kritériu je potom možné přiřazovat samostatné indikátory. Ty vykazují funkci ukazatele, který signalizuje, jak a do jaké míry je dané kritérium naplňováno. V následující tabulce uvádíme příklady vzájemných vztahů a souvislostí mezi dimenzí kvality, kritériem a indikátorem:

dimenze kvality

školní klima a kultura školy

kritérium

klima školy

indikátor

přátelská a bezpečná atmosféra

výzdoba školy pracemi žáků

kritérium

vztahy uvnitř školy

indikátor

pozitivní vztahy mezi učiteli

pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky

pozitivní vztahy mezi žáky

Získávání potřebných dat: evaluační nástroje a postupy měření

Obsahem třetí fáze konsensuálního procesu bylo formulování a přiřazování vhodného realizačního postupu ke každému indikátoru. Ve hře byly dva druhy postupů:

1. Sbory učitelů a spolupracovníků školy, žáci a rodiče byly dotázány pomocí dotazníku, aby formulovali k výše uvedeným indikátorům vlastní vyjádření a vysvětlení, jeho charakteristiky. Tak např. k indikátoru „přátelská a bezpečná atmosféra“ byly psány následující odpovědi:
a) škola je velmi přátelské a vstřícné místo,
b) cítím se v naší škole bezpečně,
c) ve škole se pohybují naprosto bezpečně.
2. Byly analyzovány jednotlivé dokumenty školy (statistiky, vzdělávací programy, výroční zprávy, učební plány apod.). Informace z obou kroků potom tvořily základ pro společnou souhrnnou zprávu.

Zprávy z projektu INIS jako impulsy pro další rozvoj škol

Zpravodajství zaujímá v rámci rozvoje nástrojů pro mezinárodní porovnávání kvality klíčovou pozici, protože zprávy se stávají impulsem pro další rozvoj škol. Jednotlivé zprávy INIS nechtějí školám nic dokazovat nebo přikazovat, ale pouze jim dodávat odvalu. Školy jsou podněcovány k tomu, aby se ptaly, jak mohou v budoucnu ještě zlepšit svoji práci a co se mohou od jiných škol v rámci mezinárodní sítě naučit. Zprávy jsou sestavovány tak, aby školám dodávaly právě jen impulsy a nikoliv pevné recepty k mechanické aplikaci.

Zpravodajství sestává ze dvou samostatných částí:

a) ve zprávě z jedné školy jsou srovnávány rozdílná chápání, vyjádření a citění žáků, rodičů a učitelů. Zcela jednoznačně z dosud známých zpráv vyplývá, že existuje potřeba aktivního přístupu v učebních procesech, protože žáci chápou takové jevy jakým je např. pestrost uplatňovaných učebních metod a forem nebo včleňování rozhodovacích procesů zcela jinak než učitelé nebo rodiče.

b) Centrálním bodem zpravodajství v rámci projektu INIS jsou mezinárodní školní zprávy. Základní myšlenkou je umožnění školám analýzu vlastních silných a slabých stránek v mezinárodním porovnání. Pokud škola zná vlastní data, může velmi lehce a jednoduše identifikovat řadu vlastních pozitiv, ale i negativ.

Pomocí porovnávání výsledků tzv. školského prstence (Schulcluster), který se skládá z 5 až 8 projektových škol s podobnými socioekonomickými rámcovými podmínkami, jsou pozitiva a negativa relativizována. Tak získávají svůj vlastní význam a smysl pro plánování dalšího rozvoje škol.

Ředitel jedné z německých škol zapojených v projektu INIS, Albert Schobbe, to vyjádřil následovně: „Mezinárodní porovnávání je dobrou příležitostí k uspořádání vlastních výsledků. Je potom spokojenost se školou okolo 80 % u rodičů a žáků normální, velmi dobrá nebo jen průměrná? Pomocí porovnávání si můžeme udělat nejen obraz o tom, jak si naše škola stojí ve vztahu k ostatním školám, ale v rámci projektu INIS máme možnost učit se z pozitiv dalších škol. Bez vzájemného porovnávání bychom nikdy takovou možnost poznání slabých a silných míst neměli.“ Výsledky jednotlivých porovnávání lze velmi rychle a přehledně znázorňovat v různých grafech nebo tabulkách. Potom lze také ukázat, že silná stránka určité školy může vykazovat v jiné konstelaci a uspořádání vnitřního života jiné školy ještě lepší výsledky. Školy se tak mohou učit jedna od druhé. INIS také dosud prokázal, že např. některá slabá místa se uakzují být slabnými místy i v jiných srovnatelných školách. Tak se např. nabízí možnost po společném hledání efektivních rozvojových strategií.

Plánování dalších opatření

Dosavadní analýzy zpracovaných zpráv z jednotlivých škol, mezinárodní výměna zkušeností s jinými školami a „školskými prstenci“ sdružujícími další projektové školy v oblasti INIS a z toho vyplývající analýzy pozitiv a negativ vytváří dobré předpoklady k další fázi projektu INIS, totiž k formulování plánu dalších opatření ve prospěch rozvoje kvality škol v rámci sítě INIS. V akčním plánu se každá škola zaváže přijímat zlepšovací opatření ve 4 až 5 oblastech vlastních aktivit. Poté bude následovat opětovné dotazování po úspěšnosti zaváděných opatření a tím se projekt INIS posune kvalitativně do podoby velmi úzce spolupracujících škol s cílem stálého zkvalitňování vlastního rozvoje. V centru pozornosti celého projektu INIS je tedy problematika mezinárodního porovnávání získaných dat. Přitom je dbáno na to, aby srovnávání výsledků bylo vždy funkční a smysluplné. V žádném případě nejde o porovnávání kvůli srovnávání. Porovnávací procesy jsou základem ke zlepšování vlastní školní práce a k učení se od jiných. I tak je naplňován požadavek doby po škole jako součásti učící se společnosti.

Nebyla by to dobrá výzva pro Dalton International?

Change Is Life!

Ivo Zálešák

Headmaster ZŠ Masarova 11, Brno

Changes that have been taking place in contemporary society are vast, deep in origin and their speed is going up. They are influencing every part of our lives. General evolution of the society is based on high-level knowledge and skill, education and qualification of all citizens involved in working-process. It is important to use more and more many scientific information, and innovate continuously all the processes. As a result there are significant changes taking place that consider changes in the content and characteristic of the work done, combined with growing demands on work-power and its preparation. Especially for those who have not gained any satisfactory education.

It becomes the most important one the ability of a citizen to accept with no fear the permanent changes and react actively. The educational system is responsible to train such a citizen in order to be able to use the space still enlarging, to cope with increased stress and responsibility. Entering the new millennium, there are changes in education taking place which mean studying for the whole life.

The questions to be answered are many. Their answers will bring solutions to the whole problem.

Here are some of them.

- How are we going to expand our views with new European dimension and still respect and develop national traditions?
- How are we going to train students to orientate among too much information? How to train them to structure it into integral system without shallowness?
- How are we going to respect differences? How could individual develop fully its potential?
- How are we going to support development of individual skill of every pupil to feel him successful?
- How are we going to make school attractive as a place for individual development and pursuing?

Change in legislation, change of educational program, change in attitude towards evaluation of pupils, change in school laws, change in educational methods, change in ways of thinking of pupils and parents ... change. Change is the word we can hear (either happily or not) more and more often and from all the places. Until recently, only the profit-seeking companies used to respect changes, the companies which monitored the market, promoted their goods, struggled with competition. These companies that could deal with changes fast, that innovated to succeed, became more successful, they asserted themselves and showed higher profits.

Nowadays, no one doubts that same principles are applicable to non-profit organizations, the schools included. And questions such as – “What can we offer to our pupil? How do we change to invite pupils to come? Do we teach in a good way? Are they going to close us when the school is empty? – emerge with demanding topicality. Many colleagues live in the past saying we teach in a good way, that our “goods” need no promotion, there is no change needed in the relation with the pupils and parents,

and that the well-used methods are verified and good. The schools face a new challenge today – they have to apply new school acts, ordinances and especially to create their school educational program. And here we come back to the beginning – we evaluate what we have achieved, at the turn of 2006. We start to discuss pupils competences, new teacher's competences, how do we integrate various subjects and ... and this is another CHANGE. I apologize – I was supposed to write about implementing Dalton elements to education, about freedom, responsibility and cooperation, about how we work in ours school ... but, after all, I think I really did write about Dalton, didn't I?

Změna je život !

Mgr. Ivo Zálešák

ředitel ZŠ Masarova 11, Brno

Změny, kterými současná společnost prochází, jsou rozsáhlé a hluboké a jejich tempo se neustále zrychluje. Týkají se všech stránek života každého z nás.

Základem pro všestranný rozvoj společnosti se stává vysoká úroveň znalostí a dovedností, vzdělání i kvalifikace všech občanů zapojených v pracovním procesu. Nezbytné je stále hlubší využívání vědeckých poznatků a nepřetržitá inovace všech procesů. V důsledku toho jsou patrné výrazné změny charakteru a obsahu práce, a s tím i požadavků na pracovní sílu a její přípravu. Kdo není schopen své vzdělání průběžně doplňovat, rozšiřovat a zvyšovat, rychle se ocitá na okraji společnosti. Tím spíše ten, kdo dostatečné vzdělání vůbec nezískal.

Prvořadou se tak stává schopnost občana přijímat stále změny bez pocitu ohrožení a aktivně na ně reagovat. Vzdělávací systém musí pak každého jedince připravit, aby uměl využít prostor, který se mu nabízí, a aby byl schopen se vyrovnat s mnohem větším zatížením a odpovědností v životě.

Na prahu tisíciletí tak stojíme ve vzdělávání před změnami zásadní povahy, jejichž cílem je celoživotní učení pro všechny.

Ihned se před námi otevírá řada otázek, v jejichž zodpovězení je třeba hledat klíč k řešení celého problému a s nimiž je třeba si poradit. Uvedme jen některé.

- Jak rozšíříme náš pohled o novou evropskou dimenzi a přitom budeme rozvíjet národní tradice ?
- Jak připravíme žáky, aby se orientovali v záplavě informací a dokázali je zařazovat do uceleného systému a přitom se ubránili povrchnosti ?
- Jak dokážeme vyjít vstříc odlišnostem jednotlivých žáků a plně využít jejich potenciálu ?
- Jak podpoříme rozvoj individuálních schopností každého žáka a umožníme mu, aby byl úspěšný ?
- Jak žákovi učiníme školu přitažlivou jako místo pro jeho vlastní hledání a realizaci ?

Změna legislativy, změna vzdělávacího programu, změna přístupu k hodnocení žáků, změna školního řádu, změna vyučovacích metod, změna myšlení žáků, učitelů, rodičů... změna. Slovo, které dnes můžeme slyšet, ať již rádi, či neradi, stále častěji a ze všech stran. Donedávna bylo zvykem, aby na změny rychle reagovaly organizace, které se snaží o zisk, které musí neustále monitorovat trh, propagovat svoje výrobky, bojovat s konkurencí. Ty podniky, které změny

zvládají rychleji, které pružně reagují na poptávku, které se inovují, jsou pak úspěšnější, prosazují se a vykazují větší zisk. Dnes snad již nikdo nepochybuje o tom, že stejné zákonitosti platí i pro organizace neziskové, tedy i pro školy. A otázky typu – Čím můžeme zaujmout žáky ? Jak se změníme, aby k nám žáci přišli ? Učíme dobře ? Nezruší nás když bude budova poloprázdná ? – najednou jsou velmi aktuální. Řada kolegů stále žije z podstaty, z pocitu, že učíme dobře, že naše „zboží“ nemusíme nijak propagovat, že není třeba změnit přístup k dětem, rodičům a naše metody jsou ověřené a dobré.

V současné době stojí naše školy opět před velkou změnou a to – aplikovat nové školské zákony, vyhlášky a hlavně vytvořit svůj školní vzdělávací program. A tak jsme opět na začátku – vyhodnocujeme co se podařilo splnit, co ne, vyhodnocujeme podrobné analýzy, jak na tom jsme nyní, na přelomu roku 2005 a 2006. Začínáme diskutovat o kompetencích žáků, nových kompetencích učitelů, jak propojíme předměty, jak ... Ale to již je další ZMĚNA. Promiňte, měl jsem psát o zavádění daltonských prvků ve vyučování, o svobodě, odpovědnosti a spolupráci, jak se nám ve škole daří ... Ale já myslím, že jsem vlastně o daltonu psal. Nebo ne ?

Általános Iskola Györszemere

Ildikő Tar

ZŠ Györszemere

Angaben über die Schule

Unsere Schule befindet sich in West-Ungarn, in der Nähe der ungarisch-österreichischen Grenze. Die Schule besuchen 187 Schüler/innen vom 6. bis 14. Lebensjahr. Die Anzahl der Lehrkräfte beträgt 21. Die Schule besteht aus zwei Gebäuden, Sportplätzen und einer großen Turnhalle. Besonders stolz sind wir auf unseren Computerraum, in dem 21 Computer mit Internet-Zugang, Laptop und Digitalkamera den Schüler/inne/n zur Verfügung stehen. In unserer Einrichtung sind die verhaltensauffälligen und die Kinder mit Lernbehinderungen in den Unterricht integriert. Das ist nur durch Individualisierung des Unterrichts möglich.

Der Daltonplan in unserer Schule

Wir finden den Dalton-Unterricht wichtig, weil:

- das Kind in seinem Mittelpunkt steht,
- er auf ehrlichen zwischenmenschlichen Beziehungen gründet,
- Toleranz und Solidarität entwickelt werden,
- bei der auf der Selbsterfahrung beruhenden Ausbildung des Bewusstseins entwickelt wird.

Seit 2002 führen wir den Dalton-Unterricht sukzessiv ein. Zur Zeit haben die Kinder in sechs Klassen in sechs Unterrichtsfächern (Ungarisch, Deutsch, Mathematik, Erdkunde, Geschichte und Kunst) regelmäßig Dalton-Stunden.

Die Schwerpunkte unserer Dalton-Arbeit sind:

- Differenzierung durch Aufgaben in den Pensen,
- gemeinsame Entwicklung fächerübergreifender Pensen und ihre praktische Erprobung,
- kontinuierliche Erweiterung der Anzahl der „daltonisierten“ Unterrichtsfächer,
- regelmäßige Evaluation des Dalton-Prozesses in der Schule,
- Erfahrungsaustausch mit in- und ausländischen Kollegen,
- Organisation gemeinsamer Veranstaltungen mit Dalton International in Ungarn,
- Arbeit im Comenius 1 Schulentwicklungsprojekt „Vom Frontalunterricht zu einem innovativen Schulprogramm“,
- Veröffentlichung unserer reformpädagogischen Erfahrungen in Ungarn.

Die innovative Arbeit trägt dazu bei, dass alle Beteiligten (Eltern, Kinder, Pädagoge und auch die Gemeindeführung) die Fortsetzung des Dalton-Unterrichts unterstützt.

Zum Schluss soll hier die Meinung der zwölfjährigen Brigitta stehen:
„Warum ist Dalton für mich so wichtig? Er lehrt mich lernen!“

Údaje o škole

Ildikő Tar

učitelka ZŠ Györszemere, koordinátorka pro Maďarsko

Naše škola se nachází na západě Maďarska v blízkosti rakousko-maďarských hranic. Navštěvuje ji 187 dětí ve věku 6–14 let. Pedagogický sbor má 21 učitelů. Škola má dvě budovy, hřiště a velkou tělocvičnu. Velmi dobře je vybavena počítačová učebna – 21 PC s přístupem na internet, laptopy, digitální kamera – vše k dispozici žákům. Je otevřena i pro děti s poruchami učení, které jsou zde díky individuálnímu přístupu bez problémů integrovány

Daltonský plán na naší škole

Považujeme Daltonské vyučování za důležité, protože:

- dítě stojí ve středu dění
- vše je založeno na dobré spolupráci
- je rozvíjena tolerance a soudržnost
- díky získávání vlastních zkušeností dochází k rozvoji sebevědomí

Od roku 2002 zavádíme postupně Daltonské vyučování. V současné době je pravidelně aplikováno v šesti třídách a to v těchto předmětech – maďarština, němčina, matematika, zeměpis, dějepis, výtvarná výchova.

Těžiště naší Daltonské práce tkví v:

- diferencováním množství úkolů
- společný rozvoj úkolů přesahující jednotlivé předměty a jejich praktické plnění
- postupné rozšíření počtu „daltonských“ předmětů
- pravidelná evaluace daltonského procesu na naší škole
- výměna zkušeností s kolegy z Maďarska a ze zahraničí
- organizace společné akce s Daltonskou asociací v Maďarsku

- práce na projektu Comenius 1 – „Přechod od frontálního vyučování k inovativnímu školnímu programu“
- zveřejnění našich poznatků z reformního vyučování v Maďarsku

Propagace Daltonu je díky inovativnímu přístupu podporována všemi zúčastněnými – rodiči, dětmi, učiteli a širokou veřejností.

Na závěr by neměla chybět slova dvanáctileté Brity:

„Proč je pro mě Dalton důležitý? Učí mě učit se!“

What Did Dalton Bring to My School

Věra Burešová

zástupce ředitele ZŠ Chalabalova, Brno

“It’s a change, a revolution, resembling the one introduced by Copernicus when he swapped the astronomical center from the Earth onto the Sun. Considering this situation, a child becomes the Sun, around which various educational steps revolve; the child is the center, around which these are organized.” (Single)

Many criticize, especially negatively, today’s children. They really have changed; the same as their education in family and the society they live-in itself have changed. Because of tech and science, they understand the world and society in other way their precursors used to. Many of them enter the school with a set of knowledge and skills that overlap traditional content of both textbooks and curricula. It is mainly this reason that makes the children different, hence their education must differ, too.

Dalton belongs among those really effective ways of educational management; it allows using skills and gifts of each child and, at the same time, it helps a teacher to grow professionally. Dalton elements combined with traditional methods create a mutually profitable relationship between open-education and traditional frontal-education. When we allow a child to pick the most suitable way of work, it’s the child who gains and a teacher who does not lose. It leads to a situation when children really learn the same but in a different way. Connecting together individual studies, cooperation and problem-solving and project-making in groups, the pupils create their portfolios, they learn to present what they have learned and so they also improve their communicative skills.

When the children learn more to be self-reliant, the teacher may help those gifted or, vice versa, less-skilled pupils. His work is then more effective.

Friendly atmosphere, joy, initiative and work enthusiasm are visible even with preschoolers. Teachers welcome their will to cooperate, skill to organize work and record the results without any complication.

The Dalton method seems to fit extremely especially to children from 9 to 12 years old. They have enough experience with ways of work and work rules gained in the previous seasons, they are able to work effectively with delayed attention either independently or in a group. Children of this age are easily challenged, and if properly

guided, they love to solve problems, they are active and love to cooperate, and they take over responsibilities for extracting information for cooperative education.

It is impossible to change a school in a children-fitting way without changing the traditional school-parents relationship. Such a school may succeed only if both the parents and the teachers understand educational targets; realize the necessity of school and they take the school as their own.

All of the school teachers have to keep in touch and communicate – the school education is for children, the teachers are just the mediators. Each teacher should be responsible for what is taking place at school and for whatever connected, which means also a unified way of using Dalton education.

It is not “Dalton” just to explain the three principles, prepare several programs for self-reliant work and then use them with no much sense. According to Helen Parkhurst, Dalton is neither system, nor method; it’s an influence. It means to understand its basic principles, work persistently, patiently and initiatively to achieve a state when such a method truly fits our educational ideas.

We try not to force pupils to work, to turn studying into a need they want to be responsible for; it is the same with the teachers. We should not force the teachers to accept Dalton principles and use Dalton in the lessons. We are talking about gradual process, in which the teachers not only acquire the system, but innovate and enrich the system themselves – which is a real benefit of Dalton.

For the teacher, it means ceaseless work. The teacher is responsible for professional development and understands the necessity of it. It is the same as it is with the pupils: the teachers must realize the basic Dalton principles (responsibility, self-reliance, collaboration) work for him too, even more than for the children because we cannot underestimate examples the teachers are giving, mainly example of being responsible. “A man is great when feeling responsible. He is responsible for the fate of other people in his work.” (Exupery)

Co přinesl dalton naši škole

Věra Burešová

zástupce ředitele ZŠ Chalabalova, Brno

„Je to změna, revoluce, ne nepodobná té, která byla zavedena Koperníkem, když posunul astronomické centrum ze Země na Slunce. V tomto případě se stává dítě Sluncem, kolem kterého se otáčejí různá opatření výchovy; ono je centrem, kolem kterého jsou organizována.“ (Single)

Často slyšíme negativní kritiku na dnešní děti. Opravdu se změnily, stejně tak jako jejich výchova v rodině a společnost, ve které se pohybují. Věda a technika jim přináší odlišný pohled na společnost a okolní svět, než tomu bylo dříve. Mnohé přicházejí do školy s množstvím poznatků a dovedností, které přesahují rámec učebnic i požadavky osnov. Především tím jsou dnes děti jiné, a proto i způsob vzdělávání se musí změnit.

Dalton je jednou z velmi efektivních forem organizace vyučování, umožňuje využívat schopnosti a nadání jednotlivých žáků a současně napomáhá k profesnímu růstu učitelů. Daltonské prvky pružně utvářejí vzájemný vztah mezi otevřeným vyučováním a frontální prací se žáky.

Když dovolíme žákům vybrat si způsob učení, který jim nejvíc vyhovuje, žák získává a učitel neztrácí. To, co se pak děti učí, je stejné, liší se způsob, jak se to učí. Propojením individuálního učení, partnerské a skupinové kooperace při řešení problémů a tvorbě projektů si žáci vytvářejí vlastní portfolia, nastudované prezentují a zlepšují si tak své vyjadřovací schopnosti a komunikativní dovednosti. Díky dosaženému stupni samostatnosti dětí se učitel může ve větší míře věnovat slabším a nebo talentovaným žákům, jeho práce je efektivnější.

Pohodovou atmosféru, radost, iniciativu a pracovní nadšení sledujeme u dětí už od mateřské školy. Vítáme jejich ochotu spolupracovat, dovednost organizovat práci a bezproblémově evidovat její výsledky.

Ideální pro daltonské metody a formy je podle našich zkušeností práce se žáky devíti až dvanáctiletými, tj. žáky třetích až pátých tříd. Ti mají už dostatečné zkušenosti s daltonskými prostředky a pravidly, které získali v předcházejícím období, a jsou schopni přiměřený čas pracovat s odloženou pozorností samostatně nebo ve spolupracujících skupinkách. V tomto věku jsou děti tvárné a při vhodné motivaci a správném vedení se „ponoří“ do problému, jsou aktivní, rády spolupracují a angažují se při získávání informací pro společné vyučování.

Proměna školy tak, aby byla dětem blízká se neobejde bez nového vztahu školy a rodiny, tedy bez pomoci rodičů. Může být úspěšná jedině tehdy, když jak učitelé, tak rodiče porozumí jejím cílům, pochopí její nutnost a přijmou ji za svou.

Nutná je informovanost a kvalitní vzájemná komunikace mezi učiteli, protože školní výuka je pro děti a učitelé plní pouze zprostředkující funkci. Každý učitel má být spoluodpovědný za dění v celé škole a za vše, co s ním souvisí, tedy i za jednotný chod daltonského vyučování.

Dalton neznamena pouze vyslovit základní principy, stanovit pravidla třídy, určitý čas připravovat programy pro samostatnou práci a pak je mechanicky, nepromyšleně používat. Podle slov H. Parkhurstové “dalton není ani metoda ani systém, dalton je vliv.” V praxi jde o to, pochopit jeho zákonitosti, pracovat vytrvale, trpělivě a iniciativně, abychom se přesvědčili, že tato nová vyučovací metoda odpovídá právě našim představám.

Stejně jako žáky k učení nenutíme, ale snažíme se, aby se učili chtěli, aby se učení stalo jejich potřebou a převzali za něj zodpovědnost, není správné ani učitele přesvědčovat a nutit k přijetí daltonských pravidel a k přechodu na daltonský způsob výuky. Prakticky jde o postupný proces, kdy učitelé nejenom nový systém převzou, ale sami ho doplňují, dotvářejí a obohacují, což je bezesporu jeho předností. Znamená to, že práce daltonského učitele nikdy nekončí, protože zodpovídá za svůj rozvoj a chápe nutnost celoživotního vzdělávání. Tak jako pro žáky platí i pro jejich učitele hlavní principy daltonu - odpovědnost, samostatnost a spolupráce - dokonce ve větší míře, protože není možné podceňovat jejich osobní příklad a to především příklad osobní odpovědnosti.. „Člověk je velký tým, že pocituje odpovědnost. Odpovědnost tak trochu za osud lidí, v dosahu své činnosti (Exupery).“

Projekt „Opakování v 9. třídě?“

Hana Fatrdlová

učitelka ZŠ Chalabalova, Brno

**Co všechno známe?
Umíme vše využít i v praxi?
A jde to? Já mám přemýšlet? Proč?
Co jsem komu udělala???**

Pokyny pro zpracování projektu:

1)Připomeň si uvedené tématické celky, které jsme již probrali a všem nám jsou důvěrně známé:

*Dělitelnost přirozených čísel
Procenta
Pythagorova věta
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost
Lineární rovnice – slovní úlohy : -)))
Trojúhelník, čtyřúhelník, kruh, kružnice
Hranoly, válec*

2) Vyber si některé z uvedených témat:

Škola, Brno, ČR, Evropa v číslech, Svět v číslech, Ekologie, Vesmír, Vaříme chutně a zdravě, Čísla kolem nás v každodenním životě, Čísla v dějinách lidstva.....

3) Fantazii se meze nekladou, vyber si vlastní téma.

4) A teď to hlavní. Navrhni znění příkladů pro opakování k přijímacím pohovorům tak, aby se týkaly probraného učiva a využily vybraného tématu.

5) V daném příkladu se nemusíš zaměřit pouze na jedno tématu, ale můžeš kombinovat (např. % + rovnice, poměr + válec... ale to přece znáš, tak proč ti napovídat)

6) Navrhni zadání příkladů pro písemnou práci tak, abys zjistil, zda dané učivo ovládají všichni žáci (zajímavé příklady budou použity v kontrolní práci, kterou si opraví autoři uvedených příkladů, ale to už přece znáte z 8. třídy)

7) Svůj projekt můžeš doplnit o nové nápady tak, abys dokázal, že i matematika může být zajímavá pro všechny žáky (číselné řady, křížovky, doplňovačky...)

8) Práci zpracuj na volné listy, dbej na grafickou úpravu, můžeš obohatit o kreslené obrázky (nemusíš přece malovat jenom po lavici)

9) Můžeš pracovat sám, ale také společně s kamarády (ne že budeš čekat, co kdo za tebe udělá, namáhej svou hlavu)

10) Na závěr napiš stručné hodnocení své práce (zda se ti tato práce líbila, jak se ti spolupracovalo s kamarády, ...)

11) Všechny práce budou ohodnoceny.

Projekt „Chcete se bavit?“

Hana Fatrdlová

učitelka ZŠ Chalabalova, Brno

**Chcete se bavit? Umíš pobavit kamarády?
Jaké to je být učitelem?**

Zvládneme to?

Nedáme se a jdeme do toho !!!

20.12.–21.12. 2005: v tyto dny převezmeme výuku matematiky do svých rukou.

Vánoce se rychle blíží, všude vládne sváteční atmosféra a i my chceme prožít toto období v pohodě a klidu. Vaším úkolem bude připravit pro svoje kamarády hry, křížovky, zajímavé příklady, hádanky,... prostě něco, co je zajímavé a alespoň trochu to souvisí i s matematikou.

- Ve třídě se rozdělíte do 4 skupin po 5.
 - Každá skupina dostane prostor 20 minut, ve kterých do práce zapojí celou třídu.
 - Skupina pracuje společně, práci ve třídě si organizuje sama.
 - Máte možnost měnit seskupení lavic podle vašich představ a potřeb.
 - Zodpovídáte za plnění úkolů a jejich následné vyhodnocení.
 - Jak se budou kamarádi bavit, závisí na Vás.
 - Jaká pracovní atmosféra bude vládnout ve třídě, záleží na tom, jak se připravíte.
 - Písemnou přípravu předložíte ke konzultaci nejpozději do 14. 12. 2005.
 - V tento den také předložíte požadavky na kopírku.
 - Po celou dobu bude vyučující ve třídě a v případě potřeby Vám pomůže.
 - Na závěr napíšete hodnocení, jak se Vám práce líbila, co se Vám podařilo a co ještě příště musíte vylepšit.
- Jak se Vám líbilo učit?*

Projekt „Přirozená čísla v životě naší školy“

Hana Fatrdlová

učitelka ZŠ Chalabalova, Brno

Pokyny pro zpracování projektu:

1) Získej čísla, která se týkají naší školy (počet tříd, žáků, učitelů, chlapci x dívky, jak dlouho se učí na naší škole...) Uvedené údaje přehledně zapiš.

2) Zjisti, kolik žáků navštěvuje ZŠ v Brně v letošním školním roce (počet ZŠ, žáků...) Uvedené údaje přehledně zapiš.

3) Stručně popiš, jak jsi uvedené údaje získal

4) Ze získaných podkladů sestav příklady, ve kterých využiješ početní výkony s přirozenými čísly (+, -, ., :), ale také záporné, pojmy „o kolik či kolikrát“...

5) Navrhni zadání příkladů pro písemnou práci tak, abys zjistil, zda dané učivo ovládají všichni žáci (zajímavé příklady budou použity v kontrolní práci, kterou si opraví autoři uvedených příkladů)

6) *Svůj projekt můžeš doplnit o nové nápady tak, abys dokázal, že i matematika může být zajímavá pro všechny žáky (číselné řady, křížovky, doplňovačky,...)*

7) *Práci zpracuj na volné listy, dběj na grafickou úpravu, můžeš obohatit o kreslené obrázky...*

8) *Můžeš pracovat sám, ale také společně s kamarády.*

9) *Na závěr napiš stručné hodnocení své práce (jak jsi získal uvedené údaje, zda se ti tato práce líbila, jak se ti spolupracovalo s kamarády...)*

10) *Všechny práce budou ohodnoceny.*

Dalton plan at the University of Pardubice – teacher's view and the students' view

Pavel Brebera & students

University of Pardubice, Faculty of Arts and Philosophy

1. Introduction

In winter semester of 2005/2006, an optional subject The theory and practice of the Dalton plan was offered for the first time to the students of the Faculty of Philosophy and Arts (former Faculty of Humanities) of the University of Pardubice. The realisation of the course is being supported mainly by the close co-operation between the University of Pardubice and the Association of Czech Dalton schools. The syllabus of this course was designed in such a way so that the students had an opportunity to learn first about the historical context of the birth of the Dalton plan and about its basic principles. The initial series of the lectures was conducted by professor Karel Rýdl and was concluded by the presentation of the topic „History and present of the Dalton movement in the Czech Republic and in the world“. The second part of the course was triggered on November 3rd, 2005, by the visit and the seminars of H.Wenke and R.Röhner at the University of Pardubice. The following series of reflective didactic seminars – carried out by the author of this article – was based on the topics that the students found inspiring in the lectures of H.Wenke and R.Röhner. The starting point of the third part of the course was the students' visit to ZŠ Chalabalova, Brno, on November 28th, 2005, where they had an opportunity to come into the contact with the ways of applying the Dalton principles into practice. The practical experience from this visit – together with the relevant literature and with the help of group discussions on seminars – forms the basis of the following series of the reflective didactic seminars at the faculty which are focused on the development of the materials for Dalton lessons, specifically in the area of English language teaching.

The following part of the text presents the students' view on the optional subject The theory and practice of the Dalton plan. Both the initial comments and expectations and the final perceptions of the positives of the course and

some constructive critical comments will be displayed. The students' formulations are stated as a „raw“ material (although a selection had to be made due to the length of this text), and they are complemented by the presentation of the teacher's view.

2. Before the beginning of the course – a couple of questions for the students:

2.1. What is the Dalton plan?

„I have no idea.“

„It is an alternative education system.“

„It is an alternative way of teaching – the focus is on the needs of the child.“

„A way of teaching directed towards independence, responsibility and tolerance of the pupils.“

„The pupils achieve different knowledge based on the plan which they create together with their teacher.“

„A plan how to transmit the knowledge to the pupils in the most effective way.“

„A plan of the development of education in European Union.“

2.2. What was the main reason why you have decided to enroll into this course?

„A general interest in alternative forms of teaching.“

„I am interested in this particular issue.“

„I was in the Netherlands where this kind of schools is quite common. Therefore, I would like to know more about it.“

„Extending my horizons concerning the ways of teaching“

„Learning about new methods.“

„Obtaining credit points.“

2.3. What do you want to know most of all about the Dalton plan?

„Mainly, I would like to see it in real practice.“

„What are the results of the schools (as regards the admission of the pupils to secondary schools)?“

„Is it meaningful?“

„How to use some of the techniques during the English lessons?“

2.4 Teacher's view

The variety of the students' knowledge and preferences at the beginning of the course might be explained by the fact that the course is optional and therefore, the group of its students is rather heterogeneous. The majority of the people who enrolled into the course study the ELTE programme (22 out of 23 students; 1 person studies Sociology), they are, however, in different stages of their study – logically with different levels of professional motivation, theoretical knowledge and also practical teaching experience (1st year – 1 student, 2nd year – 2 students, 3rd year – 9 students, 5th year – 10 students).

3. At the end of the course – a couple of students' comments

3.1 About the theory and relevant sources:

„There are not so many materials about the Dalton plan. However, there are sources on the Internet, where you can find lots of information.“

„In the beginning, the book by K.Rýdl was very useful. The book 'Dalton teaching – the inspiration still alive' (Röhner

a Wenke) – systematic organisation of the information + extending of what we have seen in practice.“

3.2 About the lectures of the Dutch experts:

„The Dutch experts lectured with an enthusiasm and a great clarity, which contributed to our understanding of the Dalton principles. We were amazed by the friendly and stimulating atmosphere during the lecture. The lecture encouraged our interest and also the interest of other students who do not officially attend the course but were present at the lecture.“

„Stimulating atmosphere; to see them in action was „a feast for our eyes“.

„During the game we tried out the principle of self-reliance.“

3.3 About the visit to the Dalton school:

„We were surprised by the enthusiasm the children demonstrated while working, and also by their behaviour and discipline.“

„We were impressed by the friendly atmosphere among the staff and among the children (compared to what some of us experienced during the teaching practice).“

„A wide range of teaching aids – e.g. for English – based on self-correction.“

„One of the pupils showed us the Class register of wishes and complaints – a good way how to communicate with the teacher.“

„The pupils write letters to the head teacher, the head teacher solves the problems with them.“

„Trust and confidence in children.“

„The teachers' passion for the DP.“

„A warm welcome + fruitful discussion J.“

„The visit was beneficial, we would have appreciated a longer part of observing the lessons.“

3.4 About the discussions on seminars:

„The positive of the seminars was the exchange of the experience and opinions of individual participants of the course.“

„The discussions were interesting; they, unfortunately, did not focus only on the Dalton teaching.“

„Brainstorming some interesting questions – a higher interest in the real practice of the Dalton ...some of the questions remained unanswered ...some of them were answered by the visit to Brno ...the discussions after the visit to Brno and the lectures by H.Wenke and R.Röhner – the activation of the knowledge of the participants, presenting the information to the people who were not present there.“

3.5 Teacher's view

I appreciate the fact that the students were really active in using various sources during the course, i.e. not only the recommended literature but also the Internet. Besides, both events organised in co-operation with the partners from the Dalton International network (lectures by H.Wenke and R.Röhner; visit to ZŠ Chalabalova, Brno) fulfilled the expectations. As regards a visit to a Dalton school in the future, more time is planned for observations and discussions with teachers and pupils.

The fact that not only the aspects of Dalton teaching were discussed on seminars was actually my deliberate choice. On the contrary, I regard this fact as a positive

of this course which has become to a certain extent an open forum for the discussion not only of a potential of the Dalton plan but also of some other innovative trends within the Czech educational system the teachers might currently find inspiring (the programme Začít spolu, activities of the pilot schools of Framework educational programme, projects of Comenius programme, Waldorf pedagogy, etc.). This is in a complete agreement with the proclaimed openness of the Dalton plan which is prepared to respond to new needs of the society and learn also from other conceptions (see the article in Dalton International Magazine 2004 – H.Wenke: What can we learn from each other).

As regards the topic of being able to answer the questions, it was finally reformulated by the students themselves during the following discussion in the sense that the questions that would produce immediate answers are perhaps not so valuable as the ones which require us to really search for the answer. Some possible answers in the area of the highest interest of the students – i.e. English language teaching – will come to light during their credit presentations of the materials for the Dalton lessons.

4. Conclusion

The course Theory and practice of the Dalton plan should be perceived not only as a means of enrichment of the study offer at the University of Pardubice but also as one of the steps into the next stage of co-operation among the partners within the Dalton International network.

Daltonský plán na Univerzitě Pardubice – pohled vyučujícího a pohled studentů

Mgr. Pavel Brebera & studenti

Univerzita Pardubice. Fakulta filozofická

1. Úvod

V zimním semestru akademického roku 2005/2006 byl do studijní nabídky Fakulty filozofické (dříve Fakulty humanitních studií) Univerzity Pardubice poprvé zařazen volitelný předmět Daltonský plán v teorii a praxi vyučování, jehož realizace je podporována zejména úzkou spoluprací Univerzity Pardubice s Asociací českých daltonských škol. Syllabus kurzu byl navržen tak, aby se studenti nejprve seznámili s historickým kontextem vzniku daltonského plánu a s jeho základními principy. Tento první blok seminářů, který realizoval prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc., byl zakončen prezentací tématu „Historie a současnost daltonského hnutí u nás a ve světě“. Druhá část kurzu byla odstartována dne 3.11.2005 návštěvou a sérií přednášek H.Wenkeho a R.Röhnera na Univerzitě Pardubice. Následovala série reflektivních didaktických seminářů, vedených autorem tohoto článku, jejichž zaměření se odvíjelo od témat, která inspirovala studenty právě z přednášek H.Wenkeho a R.Röhnera. Výchozím bodem pro třetí část kurzu se pak stala exkurze studentů na daltonské škole ZŠ Chalabalova v Brně dne 28.11.2005, kde se studenti mohli seznámit s uplatněním daltonských principů přímo v praxi. Navazující série reflektivních didaktických seminářů na FF Univerzity Pardubice pak vychází právě z praktické zkušenosti studentů z výše uvedené návštěvy a za podpory tematicky relevantní

literatury a skupinových diskusí je cílena na tvorbu materiálů pro daltonské vyučování, zde konkrétně na materiály využitelné v daltonských blocích obsahujících anglický jazyk.

V následující části textu bude prezentován náhled studentů na volitelný předmět Daltonský plán v teorii a praxi vyučování, a to jak vstupní komentáře studentů a jimi formulovaná očekávání, tak i vnímané způsoby přínosu a konstruktivní připomínky nasbírané v závěrečné fázi kurzu. Vyjádření studentů jsou záměrně uvedena v neupravené podobě (ačkoli pro potřeby tohoto textu musel být z kapacitních důvodů realizován jejich výběr), logickým doplněním je zde rovněž prezentace náhledu vyučujících.

2. Před začátkem kurzu – několik otázek pro studenty

2.1. Co je daltonský plán?

„Nevím.“

„Alternativní vzdělávací systém.“

„Alternativní způsob výuky – důraz na potřeby dítěte.“

„Způsob výuky vedoucí k samostatnosti, zodpovědnosti a toleranci žáků.“

„Žáci dosahují různých znalostí na základě plánu, který si vytvoří spolu s učitelem.“

„Plán, jak nejlépe a nejefektivněji předávat znalosti žákům.“

„Myslím, že je to plán rozvoje školství v Evropské Unii.“

2.2. Jaký byl váš hlavní důvod pro zapsání do tohoto kurzu?

„Všeobecný zájem o alternativní formy vyučování.“

„Zájem o tuto problematiku.“

„Byla jsem v Holandsku, kde je tento typ školy celkem běžný, proto bych chtěla vědět víc.“

„Rozšíření obzorů ve způsobu vyučování.“

„Poznání nových metod.“

„Získání kreditů.“

2.3. Co vás na daltonském plánu zajímá nejvíc?

„Hlavně bych to chtěla vidět v praxi.“

„Jaké jsou výsledky těchto škol (přijetí jejich žáků na SŠ)?

„Má smysl?“

„Jak využít některé techniky a postupy v hodině anglického jazyka?“

2.4. Komentář vyučujících

Různorodost studentských znalostí i preferencí v úvodu tohoto kurzu je možné vysvětlit tím, že se na základě jeho volitelnosti v tomto případě jedná o značně heterogenní skupinu zapsaných studentů. Ta je sice tvořena z převážné části studenty učitelství anglického jazyka (z celkového počtu 23 zapsaných studentů se jedná o 22 lidí; 1 osoba studuje obor sociologie), nicméně v různých ročnících jejich studia, tudíž s rozdílnými úrovněmi profesní profesní motivace, teoretických znalostí i praktické učitelské zkušenosti (1.ročník - 1 student, 2.ročník - 2 studenti, 3.ročník - 9 studentů, 5.ročník - 10 studentů).

3. Na konci kurzu – několik studentských komentářů

3.1 K teorii a odborným zdrojům:

„Materiálů ohledně Daltonského plánu není mnoho. Existují však zdroje na netu atd., kde je možno vyhledat plno informací.“

„Na úvod byla velmi přínosná publikace K.Rýdla. Kniha Daltonské vyučování – stále živá inspirace (Röhner a Wenke)

– utřídění + rozšíření toho, co jsme viděli v praxi.“

3.2 K přednáškám nizozemských odborníků:

„Nizozemští odborníci přednášeli s nadšením a velmi jasně, což přispělo k našemu pochopení daltonských principů. Nadchla nás přátelská a podněcující atmosféra, která panovala v průběhu přednášky. Přednáška v nás podnítila další zájem, podnítila i zájem u studentů, kteří nenavštěvují tento kurz a byli přítomni na přednášce.“

„Podněcující atmosféra, sledovat je v akci byla „pastva pro oči“.

„Na hře jsme si vyzkoušeli princip samostatnosti.“

3.3 K exkurzi v daltonské škole:

„Překvapilo nás nadšení, s jakým děti pracovaly, i jejich chování a disciplína.“

„Velminanászapűsobilapřátelskáatmosféra v pedagogickém sboru i mezi dětmi (v porovnání s tím, co někteří z nás zažili na praxi).“

„Široká nabídka pomůcek – např. na AJ – založené na samokontrolě.“

„Jeden z žáků nám ukázal třídní knihu přání a stížností – dobrý způsob, jak komunikovat s učitelem.“

„Žáci píší dopisy panu řediteli, pan ředitel s nimi řeší problémy.“

„Důvěra v děti.“

„Zaujetí učitelů pro DP.“

„Vřelé přivítání + plodná diskuse.“

„Exkurze byla přínosná, uvítali bychom delší úsek výuky.“

3.4 K diskusím na seminářích:

„Kladem diskusí na seminářích byla výměna zkušeností a názorů jednotlivých účastníků kurzu.“

„Diskuze byly zajímavé, bohužel ne vždy pojednávaly jen o daltonském vyučování.“

„Vybrainstormování zajímavých otázek – větší zájem o reálné fungování daltonu v praxi ...některé otázky zůstaly nezodpovězeny ...na některé odpověděla exkurze do Brna ...diskuze po exkurzi i po přednášce H. Wenkeho a R. Rohnera – oživení vědomostí účastníků, předání informací lidem nepřítomným na exkurzi, přednášce.“

3.5 Komentář vyučujících

Především je nutno ocenit, že studenti v průběhu kurzu aktivně čerpali z různých zdrojů, tj. nejen z doporučené literatury, ale i z Internetu. Dále je třeba uvést, že obě odborné akce, které byly zrealizovány ve spolupráci s dalšími partnery sítě Dalton International (tj. přednášky H.Wenkeho a R.Rohnera + exkurze na ZŠ Chalabalova, Brno) splnily očekávání. Do budoucna se pak u exkurze na daltonskou základní školu skutečně počítá s delším časovým úsekem pro pozorování v hodinách i pro diskuse s vyučujícími a dětmi. Skutečnost, že se na seminářích nediskutovaly pouze aspekty daltonského vyučování, byla záměrnou volbou vyučujících, který naopak považuje za klad tohoto kurzu, že se tak do určité míry stal otevřeným fórem pro diskusi nejen potenciálu daltonského plánu, ale rovněž i mnohých dalších inovativních trendů v rámci českého školství, kterými se učitelé v současné době mohou inspirovat (program Začít spolu, aktivity pilotních škol RVP, projekty programu Comenius, waldorfská pedagogika, atd.). Tato skutečnost je v naprostém souladu s deklarovanou otevřeností daltonského plánu, který je připraven reagovat na nové potřeby společnosti a poučit se i z mnohých dalších směrů (podrobněji článek H.Wenkeho

v Dalton International Magazine 2004 – What can we learn from each other).

Téma zodpověditelnosti otázek bylo v rámci další diskuse nakonec samotnými studenty přeformulováno v tom smyslu, že otázky, na které bychom byli schopni okamžitě odpovědět, vlastně nemají takovou hodnotu jako ty, u nichž je třeba odpověď skutečně hledat. Nabídka možných odpovědí v oblasti nejvyššího zájmu studentů, tj. u vyučování anglického jazyka, proběhne v rámci jejich zápočtových prezentací materiálů pro daltonské vyučování.

4. Závěr

Kurz Daltonský plán v teorii a praxi vyučování je třeba vnímat nejen jako obohacení studijní nabídky Univerzity Pardubice, ale rovněž jako jeden z kroků do dalších etap spolupráce mezi partnery v rámci seskupení Dalton International.

Innovative Methods in School

Lenka Kalivodová

Teacher of ZŠ Velké Pavlovice

The changes that have been taking place for the last 10 years have influenced all parts of our lives. Many of the changes seem to influence a number of people inside the school system – the teachers, pupils, students, and parents. The teachers try to react on the change of the educational atmosphere. Our word, ruled by computers, internet and mass media, supposes the people leaving schools to be able to seek information independently, to solve problems and look for connections, to make and defend their own opinions. Several years ago, I and my colleague learned about principles of Dalton education. We tried to create two-lesson blocks (90 min), in which we use Dalton methods to revise and review school topics. Basic principles of these lessons are freedom, cooperation, responsibility, and independence.

We try to support each child's attitude towards education. The pupils are invited to accept responsibility, we demand them to become initiative and learn that independent learning is quite interesting. First, the structure of the Dalton block, tasks, tools have to be specified. Everything is organized neatly to allow children to find their own working-place and their own learning style. The classrooms belong to children, so they are also responsible for the classroom's atmosphere.

Recently, the staff has been discussing the new educational plans. More and more, we hear about competences (communicative, public, work, social, personal, learning, problem-solving). Comparing the educational targets of so called General Educational Plan with targets of Dalton education it is obvious that the Dalton methods can help a lot to train such competences.

Dalton blocks have been included since the first class (age 6) (these days I tutor pupils of age 10). I am able to compare and evaluate children's advancement and development of their ability to master the desired skills. Here, I state several areas I consider important.

- Self-control and self-service.

- Respecting the collective.
- Responsibility for behavior.
- Self-learning.
- Using scholarly literature.
- Ability to express orally.
- Understanding environmental problems.

And what is the children's opinion? Based on my personal experience and discussions with children I can say that the children love to work this way and they really look forward to it. They like to advance in groups, they learn to help each another, to tolerate.

Dalton elements are being used within the Basic school educational program: so the contents of education have not been changed.

Inovativní metody ve škole

Lenka Kalivodová

učitelka ZŠ Velké Pavlovice

Změny, které nastaly v naší společnosti v posledních deseti letech, se projevují ve všech oblastech našeho života. Velké části lidí se týká zejména školství – učitelů, žáků, studentů, rodičů. Učitelé se snaží reagovat na požadavky nové doby. Současný svět ovládaný počítači, internetem a masmédií předpokládá jako samozřejmou složku vzdělání schopnost samostatně vyhledávat informace, řešit problémy, hledat souvislosti, tvořit si své vlastní názory a umět je obhájit.

Před několika lety jsme se já a moje kolegyně seznámily s principy daltonského školství. Zkusily jsme vytvořit ucelené dvouhodinové bloky, ve kterých se s použitím daltonských zásad věnujeme opakování učiva. Hlavní principy této vyučovací metody jsou volnost, svoboda, spolupráce, odpovědnost, samostatnost. Pokoušíme se podporovat aktivní přístup všech dětí k výchovně vzdělávacímu procesu. Žáci se učí zodpovědnosti, požadujeme, aby převzali iniciativu a zjistili, jak je samostatné učení zajímavé. Struktura daltonského bloku, úkoly, pomůcky musí být jasně dány. Vše je uspořádáno přehledně, aby si děti našly vlastní učební prostor a vlastní cestu k učení. Třída patří dětem a ony samy jsou také zodpovědné za prostředí v ní. V poslední době se debatuje o nových vzdělávacích plánech. Stále častěji slyšíme pojem kompetence /komunikativní, občanské, pracovní, sociální a personální, k učení, k řešení problémů/. Při srovnání cílů Rámcového vzdělávacího programu a cílů daltonského vzdělávání je zřejmé, že tyto metody nám mohou k dosažení požadovaných kompetencí pomoci.

Daltonské bloky zařazují do vyučování od prvního ročníku /nyní učím ve 4. ročníku/. Mohu tedy srovnávat a hodnotit vývoj dětí a jejich schopnosti osvojit si požadované dovednosti. Uvedu několik oblastí, které považuji za důležité:

- sebeobsluha a sebekontrola
- respektování kolektivu
- odpovědnost za chování
- odpovědnost za svoji práci
- kontrola své práce
- samostudium
- práce s odbornou literaturou
- rozvoj mluveného projevu
- pozitivní vztah k učení

- pochopení environmentálních problémů

A jaký názor mají na daltonské bloky děti? Podle mých zkušeností a rozhovorů s dětmi mají tento způsob práce rády a těší se na něj. Rády pracují ve skupinách, učí se tak pomáhat si, tolerovat se.

Prvky daltonského vyučování uplatňujeme v rámci osnov pro ZŠ, nic se tedy nemění na obsahu vzdělání.

Missionaries or Partners?

Lucie Papežová

Univerzity of Pardubice, Faculty of Arts and Philosophy

There are many ways how to deliver a unique idea, many ways how to pass it on. Dalton educators who are articulate and think beyond present days will struggle to pick the most effective ones when the time comes. The wise and experienced might have a difficult task to deal with. The educational philosophy they support can hardly be prescribed to their younger colleagues – that would mean violation of crucial principles of the plan itself. How to disseminate Dalton ideas then?

„Motivate, inspire, launch into a dialogue: share impulses a form new questions together“

That is one of the possible answers - a statement put into practice by Dutch education specialists who spent a very pleasant afternoon in the University of Pardubice with a group of under-graduate teachers.

There is no need to introduce professors Roel Röhner and Hans Wenke to the Dalton community. Students of English in Pardubice didn't hear of the visiting tandem for the first time either. As co-authors of two books Long Live School and Dalton Education they had helped outline the basis of the concept for the seminarists taking part in "Dalton course" even before the meeting was announced. The audience was quite well-informed on the subject. Since the beginning of the term professor Rýdl's students had been investigating Dalton and its hot issues from various aspects. There was still something missing though. Eventually, face to face discussion with the teachers and the chance to hear their own story of teaching experience struck the additional sparkle and brought the mosaic of the course to life.

„What are your expectations? What should this lecture offer?“ asked Hans Wenke at the very beginning of the afternoon. Pretty direct question for the academic standards. But momentary puzzlement was overcome soon and students managed to formulate sheer variety of aims. Some required stimulation, new impulses and analyses of the key points, others opted for more practical approach asking for specific methods how to teach with Dalton plan or enquiring about teaching aids and eager to skim through Dalton cookery-books. All requests were appreciated and (perhaps additionally) put on the agenda. Then it was our guests' turn to expand on the topics they prepared, one at a time.

A couple of points touched by the lecture (Self-

reflection):

- There is a delusion creeping on us which claims Dalton plan has never changed since Helen Parkhurst's days.
- Sometimes we don't bother to dig deep. Visible features are easy to follow and we don't make an effort to grasp the essence of things and meaning of the whole scheme. We believe that Dalton school is a collection of phenomena such as assignments, mentors, tutors, portfolios and work sheets.
- We assume that our future job is a kind of craft. Success is guaranteed by our specific knowledge, technical skills such as methodology and a couple of well-known (or perhaps highly innovative) tricks. We don't want to have too much freedom in our job – and responsibility.
- We perceive Dalton as an object of our intellectual exercise. We exhaust ourselves speculating about the quintessence of Dalton plan instead of taking it as it is and letting it speak to us.
- We do not notice that each generation is unique, has its specific educational needs so we find it unnecessary to reassess aims and method, sticking to the same patterns all the time.
- We preach water, drink wine. We are ready to apply the Dalton principles in the classroom but wouldn't respect them ourselves.
- Being supervisors and managers bores us. We find no pleasure in keeping in the background. We enjoy being stars of the show and sources of wisdom as we stand on the platform in front of the kids.
- We adopt trends as such (ready-made for another cultural context) instead of finding our own ways and investing into our own creations.

The second half of the meeting made us fully participate again. Our guest speakers chose to combine presentations on few more subject with activities that provided an illustrative experience. A special treat for us were two cooperative games approximately in groups of 8: according to instructions from the envelope we were to put together eight squares and to place cards with characteristics to the multiple intelligence chart. The aim was neither to beat the others nor to complete the task without a failure but to reflect on the whole process and group dynamics. The first game also had a person delegated who stayed away during the action just to observe and comment upon what was happening. Despite the language barrier two teachers from Hungary were brave enough to join the fun, which advanced the study of interactions and emphasized the need to cooperate. Finally we made a brief reflective summary and it was time to say goodbye.

It should be said that the lecture did not hand us answers to all our questions. On the contrary, it set grounds for dozens new enquiries. It brought fresh air. And what else is there to ask for?

Misionáři anebo partneři?

Lucie Papežová

Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická

Existuje mnoho způsobů, jak předat jedinečnou myšlenku. Volba nejschůdnějších cest čeká všechny Daltonské pedagogy, kteří vědí, co říci, a uvažují nad rámcem současnosti.

Ti zkušení a moudří mají těžký úkol. Naordinovat vzdělávací filozofii mladším kolegům nemohou - prohráli by se vůči vlastním principům. Jak tedy šířit daltonské ideje?

„Motivovat, inspirovat, vstoupit do dialogu: sdílet podněty a společně se ptát“

- tolik možná odpověď sympatických pedagogů z Holandska, kteří strávili listopadové odpoledne na Univerzitě Pardubice s budoucími učiteli.

Představovat profesory Roela Röhnera a Hanse Wenkeho daltonské obci jistě není třeba. Ostatně ani studentům učitelství angličtiny v Pardubicích nebyl tandem hostů neznámý. Jejich publikace Ať žije škola! a Daltonské vyučování načrtly seminaristům Daltonského plánu hlavní body koncepce ještě před ohlášeným setkáním. Příprava obecnstva byla poměrně důkladná. Studenti profesora Rýdla se od začátku semestru zabývali problematikou Daltonu, mapovali ji z různých pohledů. Něco ale přeci jen scházelo. Světle, které mělo konečně rozehráti mozaiku kurzu, byl živý rozhovor s pedagogy - jejich osobní svědectví o praxi v daltonských školách.

„Co si od přednášky slibujete? Jakou máte představu?“, otevřel Hans Wenke společné odpoledne. Na akademické poměry nečekaně přímá otázka. Studenti překonali úvodní rozpačitost a formulovali různorodé cíle. Někteří žádali nové impulsy a rozbor teoretických východisek, další chtěli poznat praktickou stránku a slyšet konkrétní návody, jak daltonem učit: obhlédnout daltonské pomůcky, prolistovat kuchařkou nápadů. Všechny náměty byly vřele přijaty a (možná dodatečně) zahrnuty do agendy. Pak přišla řada na hosty, aby se střídavě ujali slova a rozvedli jednotlivá témata.

Několik námětů k zamyšlení z přednášky (Sebereflexe):

- Podléháme mýtu, že Dalton se od časů Heleny Parkhurstové nezměnil.
- Často jsme povrchní. Soustředíme se na vnější projevy a unikají nám příčiny a smysl. Věříme, že Daltonská škola je souhrnem prostředků jako assignment, mentor, tutor, portfolio a pracovní list.
- Předpokládáme, že naše budoucí povolání je řemeslo, kde stačí odborná znalost, zvládnutí techniky a pár prověřených (nebo naopak novátorských) triků. Nechce se nám pracovat svobodně - a převzít odpovědnost.
- Zkoumáme Dalton jako objekt (místo abychom se nechali oslovit) a mudrujeme o „quintessenci daltonství“, chceme si sáhnout na platónskou ideu.
- Přehlížíme, že generace jsou jedinečné, mají různé vzdělávací potřeby, a proto je třeba přeformulovat cíle a metody.
- Pijeme víno a kážeme vodu. Myslíme si, že daltonské principy se hodí do třídy, ale nejsou závažné pro nás.
- Cítíme se lépe na stupínku (zdroje vědění a světla) než v pozadí jako „dozor“ a manažeři.
- Přejímáme trendy se vším všudy (včetně složek, které nepatří do našeho kulturního kontextu), místo abychom hledali vlastní cestu.

Druhá část odpoledne přinesla opět oživení. Hosté kombinovali tématické prezentace s aktivitami zážitkového učení, na kterých jsme mohli teorii prověřit. Čekaly nás dvě kooperativní hry zhruba v osmičlenných skupinách: podle

instrukcí z obálek jsme skládali osmero čtvrců a přiřazovali kartičky se znaky do tabulky mnohočetné inteligence. Smyslem nebylo vyhrát / splnit bezchybně úkol, ale sledovat průběh činnosti a skupinovou dynamiku. V prvním případě měl práci skupiny objektivně hodnotit a komentovat také nezúčastněný pozorovatel. Přes jazykový handicap se do her odvážně zapojily i dvě učitelky z Maďarska, což velmi obohatilo studii interakcí a podtrhlo nutnost spolupráce. Závěrem jsme setkání v krátkosti reflektovali a byl čas se rozloučit.

Je třeba říci, že přednáška nepřinesla odpovědi na všechny naše otázky. Naopak – otevřela pole pro mnohé další. Byla závanem svěžího vzduchu. Ale co víc si přát?

SCHOOL-MANAGEMENT

Jürgen Peters

The future of our school lies in our hands

The basis for this article is a study of the Institute for Marketing and Trend-analysis Ltd. Co., which led to 20 thesis of the school 2010. A study for Austria the contents of which certainly is also valid for Europe in a wide range. My intention with the following comments is to provide a discussion impulse to interested and international experts.

1) Young people in Europe have a deficiency in ideals. They seek authorities since parents more and more act like friends.

A strange assumption – since with anti-authoritarian education people believed in bringing up a generation of peace, love and satisfaction. Every extreme has a counter-movement. It is obvious that the young generation needs support. I personally like to compare it to the handrail of a staircase. We grown-ups must give support to an educational handrail, we have to provide experience and ideals. Authority sets up limits, which protect instead of being a means of authority. This constant learning through experience and cognition is an important pillar for a successful Dalton-Pedagogic. – But what does reality in Europe and worldwide look like?

2) Up to 2009 the number of pupils will sink up to 20 %, the turnaround will come 2010. when the number of pupils will increase again.

A fact which is based on statistics and caused in the decrease of the birth-rate on one hand and the modern mass migration on the other hand.

3) 2010 the social pressure at schools will rise significantly

The social development of our society is in a turmoil. Even today we can already feel on an international level which highly social deficiencies like brutalisation of charity, and poverty of community our society creates. School cannot blame society for this development we have to face these problems and find answers. We have to develop new

strategies for a new social responsibility. There is every reason to believe that with our structures of the Dalton-school we are on the right track.

4) A growing criminality will be a new challenge to school administration and teachers

Let us put our focus to existing examples in Europe and above all in the USA.- Security in the corridors, safety-slucies at the entrances and police-cars for truants. –Personal recourses will prove if we in time can stop similar developments with the help of sufficient care and control. Unfortunately they cannot be avoided in so called “rest schools”- so the question is – will we learn through experience in due time?

5) Parents as well as pupils will look for education places which are safe and offer top-quality

An essential thesis for the school-policy of our government. The main-answer to bad public school quality is the fluctuation to private schools, which is no question for parents with higher income but how fair is this possibility to the poorer population? There is a demand to the public school system to take final steps for improving quality and there is a need for enough and adequate institutions for every level as well as poorly-behaving pupils which offer the utmost chance for every young person. We also need personal autonomy for being able to engage professional teachers in responsible positions like every hospital which employs only the best doctors.

The biggest problem all over Europe is that school is still a sport for political parties.

School quality of tomorrow has to be started today, so that we can live it the day after tomorrow!

6) the mixture of pupils will be multi-cultural, a new variety of languages will define the daily school-life

What is seen as a disadvantage and criticized today will be the chance of tomorrow. It is wonderful to use language resources and to give our young generation the possibility to learn them.

A new thinking of how to cope multi-culture has to be started. Learning must be possible in the own mother tongue, so that language barriers are no more hindrances of knowledge. – One might object that this could lead to ghetto formation. – It is a question of organisation. We as Dalton schools have a wonderful recipe. Schools might specialize on 4 to 6 languages – Impossible?

7) Private schools will boom. Parents of A- B and C-social classes will be willing to pay private money for a better school-equipment

I do not want to repeat myself. – See thesis 5.- Unfortunately the pupil of today is no elector and he has no lobby- but he will be the elector of tomorrow – Money for education is the best investment for the future of the people and their country.

8) Up to 2009 the recruiting of every single pupil will be marketing strategy of the head of the school

Looking around Europe you can see that there are some states which have recognised their chance. They equip their schools with pedagogical and administrative principals. In contrary to Austria and especially in Vienna all schools are equipped with secretary's offices which

make work for the principals much easier in many ways. It is much easier to show ways for a new school and to develop clever ideas than to put them into realisation. In this field we have to demand the seriousness of policy.

9) combining schools respectively closing of various schools will be inevitable

policy does not dare to make decisions although they are inevitable for quality improvement. – Every closing down of a school means a high risk for politics and having to put up with a massive critique. If there was sufficient information and explanation what improvements the necessary moderations could bring nobody would oppose to changes. – But is it not very often a matter of which party the district “belongs to” - resulting in another important political position?

10) Those schools will be the winners who succeed in navigating their position on the market

It is not a matter of a manifestation, a logo or a name – it is a matter of truth and contents. – I believe that with our Dalton-Schools we have an enormous advantage to all traditional school locations.

11) Each school in its position should offer three to five attractions.

A hint that is to be seen in connection to thesis 10. Schools are advised to set up their attractions on various levels. This could be a pedagogical factor, particulars in the equipment and a specially interesting programme for the pupils. Orientation is given by a school programme and a keynote that have to be followed consequently to accentuate its uniqueness.

12) The school, which is positioned as quality mark and regional number one, will remain the most successful

...there is nothing more to add

13) The reputation of the school will be an important valuation measure

not only for parents and young people but is also essential for political decision-making to know where popularity can be gained.

Last but not least it is also a matter of the media to report about attractions.

14) Top-quality in education, a good classroom-equipment, a firm but at the same time easy management of the school under special consideration of the safety-aspect will be further valuation criteria

the complete school-staff is challenged to react in time. Principals will have to start a new management. Modern and team-oriented staff and organisation management are demanded – maybe a stage of quality which needs more than “the better teacher.” A responsibility in a job, whose place of employment has to be newly described.

15) By 2010 qualitative growth is more important than quantitative growth

It is a bit surprising that this thesis finds room here. In my opinion this thesis is fundamentally valid for education, independent on future discussion.

16) Schools that have built up their position by 2010 will manage the change to qualitative growth much more easily

.. I would like to add that schools which are not ready to admit that, will in vain hope for help from outside to recruit enough pupils.

17) the stress-situation for teachers will grow steadily

The employer will have to work out new strategies to prevent a problem that may arouse from overcharge. More stress means more sick-leaves, which automatically lead to a rise of personal costs. For this reason we need mediation and psychology to provide teachers with the positive motivation they need to be successful in their job.

The role of the teacher will have to be thought over and his education in the field of sociology and psychology has to be considered more important than ever.

18) Among others the task of the school-management will be to protect top-teachers from enticement especially from private schools

If climate and team spirit at school are ok it will also depend on the identification with the own school whether a teacher can be enticed or not. Identification combined with pride and efficiency is the key to an accomplishment of successful work. Principles are moderators for reaching this aim. (see thesis 20)

19) Besides a good infra-structure for teaching immaterial incitement to motivation of teachers will gain special significance

which once more confirms my statements to thesis 18

20) all these demands require a new profile for the work of principals

without exaggerating - we also need a new management-understanding of all higher school authorities whose necessity and profile have to be newly considered. New school cannot be organized from bottom to top. School reform can only be modernized from the top to the bottom on hand of the legal situation.

A new area for school has begun. – Only time will prove. Fact is that the dynamic spiral of the development of our environment and society has never turned as quickly as it does today. –

To find a new understanding for school and education of tomorrow it will be necessary to allow many of these thesis to have an impact on us, to be able to enter an objective and sane discussion on renewal.

We are in the happy situation that we have taken over a lot of these reflections into school development for our Dalton Schools and we can live the new school. – But we are never allowed to stop and have to open ourselves to any new idea and up-to-date reflection for the benefit of our young generation.

ŠKOLNÍ MANAGEMENT

Jürgen Peters

Budoucnost školy leží v našich rukou

Východisko pro tento článek poskytla studie Institute for Marketing and Trend-analysis Ltd. Co, která v závěru stanovila 20 tezí o škole v roce 2010. Studie se týkala škol v Rakousku, ale výsledky jsou vlastně platné pro celou Evropu. Svým článkem bych chtěl probudit diskusi mezi zainteresovanými odborníky z celého světa.

1. Mladí lidé v Evropě postrádají dostatek ideálů. Hledají autority, protože rodiče se chovají stále více a více jako přátelé.

Velmi podivná teze – zejména pro anti-autoritativní učitele, kteří věří ve výchovu míru, lásky a spokojenosti. Každý extrém má svůj protiklad. Je jasné, že mladá generace potřebuje podporu. Rád používám přirovnání ke schodišti se zábradlím. My dospělí bychom měli poskytovat vzdělávací zábradlí, nabízet zkušenosti a ideály. Autorita definuje hranice, které chrání, místo toho, aby sloužily jako nástroje autoritativnosti. Učení vychází ze zkušeností a poznání tvoří jeden ze základních pilířů úspěšného daltonského vzdělávání. Ale jak vypadá realita v celé Evropě?

2. Do roku 2009 se počet studentů sníží přibližně o 20 %. Obrát přijde v následujícím roce, kdy počet studentů zase začne stoupat.

Statisticky podložený fakt, který vychází z poklesu porodnosti na straně jedné a z moderní migrace na straně druhé.

3. V roce 2010 se výrazně zvýší sociální tlak ve školách.

Rozvoj sociální situace společnosti je chaotický. Dokonce i dnes, kdy cítíme na mezinárodní úrovni sociální nedostatky, např. brutalizaci charity nebo chudobu společnosti. Škola nesmí z vývoje vinit společnost, musí se naučit čelit těmto problémům a reagovat na ně. Musíme vyvinout nové strategie pro nové sociální odpovědnosti. Vše svědčí tomu, že cesta, kterou se ubírají daltonské školy, je správná.

4. Nárůst kriminality bude jeden z problémů, se kterými se bude muset školství a učitelé vypořádat.

Pojďme se podívat na existující příklady v Evropě a především ve Spojených státech – ostraha na chodbách, detektory kovu u vchodu a policejní auta vozící do školy záškoláky. Uvidíme, jestli patřičná péče a kontrola zastaví rozvoj kriminality. Každopádně se ji nebudeme moci vyhnout v tzv. „rest school“ a je jen otázkou, zda se dostatečně rychle a včas poučíme.

5. Rodiče a žáci budou vybírat kvalitní a bezpečné školy.

Základní problém pro současnou rakouskou vládu. Nejčastější odpověď na otázku, proč jsou veřejné školy „špatné“, je odchod dobře finančně zajištěných žáků na soukromé školy. Neodpovídá to ovšem na otázku, zda je takový přístup fér – proč „trestat“ dítě, jehož rodiče nemají dostatečný finanční příjem? Na státní školy klade dnešní vláda požadavek zvýšit kvalitu vzdělání. Požaduje se dostatek adekvátních institucí na všech úrovních školského systému. Stejně tak schází instituce, které by umožnily vyrovnat se s problémovým chováním žáků a umožnily poskytnout nejlepší možnou šanci každému dítěti. Školy potřebují autonomii, aby snadněji nabízely prostor pro učitele-odborníky, jako se například děje

ve zdravotnictví, kde nemocnice najímají co nejlepší lékaře. Největším problémem evropského vzdělávání leží v politické situaci – politické strany využívají školství jako argument proti svým oponentům. Kvalitní škola zítřka musí začít dnes tak, abychom byli schopni fungovat i pozítří.

6. Na školách bude multikulturní situace, na chodbách školy budou znít různé jazyky.

Dnes se tento stav spíše kritizuje, aniž bychom si uvědomovali, že pro budoucnost je to spíše výhoda. Různé skupiny jazyků mohou sloužit jako zdroje poznání, ze kterých se naši žáci mohou v budoucnu učit.

Musíme také začít hledat způsob, jak se s multikulturalismem vyrovnat. Každý by měl mít právo na výuku ve vlastním mateřském jazyce. Jazyková bariéra nesmí znamenat překážku ve vzdělání. – Můžete namítnout, že tento stav povede k vytváření ghett, ale vše vychází z organizace. My, daltonské školy, máme kvalitní návod, jak na to. Myslíte si, že se školy nemohou specializovat na 4 – 6 jazyků?

7. Soukromé školství zažije boom. Rodiče z vyšší, střední a nižší střední třídy budou ochotni platit za vzdělání svých dětí, za lepší školní prostředí, vybavení apod.

Nechť se opakovat. Podívejte se na bod 5. Naneštěstí dnes žáci nevolí, nemají žádné lobby. Od zítřka se ale situace změní. Investice do vzdělání je ta nejlepší možná investice, kterou mohou občané a stát pro budoucnost udělat.

8. Do roku 2009 se z nábory stane marketingový úkol každého ředitele.

Když se rozhlédnete kolem sebe po Evropě, nemůžete si nevšimnout, že některé země změnily strategii. Začaly obsazovat ve vedení dva posty ředitele – jednoho pro marketing, druhého pro výuku. Na rozdíl od Rakouska (a zejména Vídně) zaměstnávají školy sekretářky a administrativní pracovníky, kteří ředitelům škol práci výrazně usnadňují.

Nová cesta a oživující myšlenky pro školy se mnohem snadněji vymyslí, daleko těžší zavést je do praxe. Musíme rozhodnout, do jaké míry myslíme naši proklamaci vážně.

9. Spojování škol, respektive zavírání některých škol bude nevyhnutelné,

i když je možné diskutovat, zda bude toto rozhodnutí správné a zda výrazně posílí kvalitu stávajících škol. Každá zavřená škola s sebou nese politikaření a nebezpečí rozsáhlé kritiky. Kdyby měl každý takový tah dostatečné vysvětlení a veřejnost byla informována, jaké změny a proč se musí provést, nikdo by změnám neodporoval. Dnešní situace je jiná. Neřídí se dnes zavírání škol podle toho, ke které politické straně tato škola „náleží“ – není to jen další politikaření?

10. Úspěší ty školy, které budou schopny najít si svou pozici na trhu.

Nemluvíme zde o nálepce, logu školy nebo jménu – mluvíme o tom, do jaké míry je proklamace školy pravdivá. Věřím, že právě v tomto bodě máme my, daltonské školy, před ostatními velký náskok.

11. Každá „dobrá“ škola bude muset nabídnout tři až pět různých „vábníček“.

Bod, který je propojen s předchozím. Školy by měly tyto vábníčky vybudovat na různých úrovních. Mezi ně může patřit pedagogický faktor, speciální vybavení a specializace

učebních osnov. Školní vzdělávací program by měl být základním prostorem pro orientaci, měl by být pečlivě realizován, aby vynikla jeho jedinečnost.

12. Škola, která je považovaná svým okolím za značku a číslo jedna, zůstane dále nejúspěšnější.

K tomuto bodu není co dodat.

13. Pověst školy bude patřit mezi důležité ukazatele pro hodnocení školy,

a to nejen pro rodiče a mladé lidi, ale také pro politická rozhodnutí motivované snahou někde získat popularitu. V neposlední řadě bude ukazatelem i mediální propagace školy, v níž představuje své výhody.

14. Kvalitní vzdělávání, výborně vybavené třídy, přísný a zároveň vstřícný management školy budou společně s rostoucími nároky na bezpečí žáků dalším kritériem pro hodnocení školy.

Všichni zaměstnanci školy musí zareagovat na změnu včas. Ředitelé škol se budou muset naučit novému způsobu vedení. Doba požaduje moderní, týmový kolektiv a organizaci – můžeme říct dokonce i stupeň, na kterém nestačí být jen dobrý učitel. Znovu se musí definovat požadavek zodpovědnost za práci.

15. Do roku 2010 bude převažovat kvalita nad kvantitou.

Možná vás tento bod překvapuje. Domnívám se, že zejména v oblasti vzdělání je tento požadavek nezbytný, nezávisle na budoucí diskusi.

16. Školy, které si vybudují pozici do roku 2010, snadněji přijmou změnu orientovanou na kvalitu vzdělání.

Chtěl bych dodat, že školy nepřipravené přijmout tuto změnu, budou marně doufat na pomoc zvenčí. Nezáskají více žáků.

17. Stresová zátěž vyučujících bude stále narůstat.

Zaměstnavatel musí vytvořit nové postupy, jak se vyrovnat s problémy, které způsobí přetížení. Větší stres znamená více nemocenských, které automaticky povedou k nárůstu ceny pracovní síly. Proto potřebujeme, aby se učitelé naučili relaxovat. Psychologie je musí naučit, kde hledat pozitivní motivaci tolik potřebnou k pracovnímu úspěchu. Role učitele se musí předefinovat, jeho vzdělání v oblasti sociologie a psychologie musí zaujmout daleko významnější pozici, než tomu bylo doted.

18. Dalším úkolem bude přesvědčit nejkvalitnější učitele, aby neodcházeli na soukromé školy.

Když bude na škole dobré klima i týmový duch, bude u váhajícího učitele záležet také na identifikaci se s vlastní školou. Identifikace ve spojení s pýchou a výkonností jsou klíčem k odvádění dobré práce. Prostředník mezi dobrou prací a učitelem tvoří principy (viz bod 20).

19. Kromě dobré infrastruktury získají na významu také nehmotné podněty,

což potvrzuje argumenty z bodu 18.

20. Všechny tyto požadavky potřebuje předefinování obsahu práce ředitelů.

Aniž bych chtěl přehánět – potřebujeme nové vyšší správní úředníky, kteří rozumí manažerské problematice, jejichž náplň práce a profilaci je třeba zvážit. Nová škola nemůže

být zorganizována zdola. Školská reforma může proběhnout jedině shora dolů ve smyslu právní úpravy.

Nová epocha školství začala – potvrzuje nám to pouze čas. Nelze zastavit nejdynamičtější rozvoj společnosti v dějinách lidstva.

Mnohé ze shora zmíněných předpokladů bude nutno přijmout za své. Jedině tak pochopíme nové potřeby budoucího vzdělávání nebo vstoupíme do objektivní a smysluplné debaty o reformě vzdělání.

Daltonské školy mohou být šťastné, neboť mnohé ze shora zmíněných argumentů převzaly již dávno, a proto můžeme žít v nové škole. Nikdy ale nebudeme moci zastavit, musíme se otevřít novým ideám a novému hodnocení. Jedině tak můžeme být nastupujícími generacím nějak prospěšní.

CHARACTERISTICS OF GOOD DALTONEDUCATION.

Hans Wenke

“A systematic method for quality care and quality policy in Daltonschools.”

Introduction

“It is ten minutes to twelve Cora, a child of group 1/2 (age 5 years), walks tot the teacher and says: “Teacher it is time to speak about how we worked this morning”.

Cora is this week ‘the manager of the week’. One of her assignments is to remember the teacher to evaluate the process of teaching and learning. On this way children are responsible for their own learning process. Accidental is that the teacher can not forget anymore to evaluate with the children.

Children are the direct participants in the process and in that case schools have a big responsibility tot the children and their parents. But schools are also responsible for a clear policy of quality of Daltoneducation in a general way. When we speak bout quality their must be a basic attitude ‘it can always be better’. But the question is: How? How to improve the quality of Daltoneducation?

At first it is important to formulate clearly the targets. After that it is necessary to declare how to realise the targets. At last it must be completely clear what everyone has to do.

Targets must be formulate as concrete as possible. The more precise the description the better the process can be handled.

A good way to formulate targets is the so called SMART method.

According to the SMART method a target is always:
Specific (quality of Daltoneducation)

Measurable	(how to do)
Acting	(who is responsible)
Realistic	(targets must be realistic)
Time fixed	(at what moment the target must be realised)

Practical Issues

The start of quality care and quality policy must be the child.

We already noticed in this case that self-reflection with children is very important.

What sort of questions can be asked in this ‘reflections’.

By example for younger children:

- We worked splendid today. How come?
- What was OK? What went wrong? Why?
- I saw you worked (played) on your own. Did you like it? Why?
- You had problems with that puzzle. How about the help you got?
- How did you feel about the helping?

Tips

Tip 1: When you notice that something is going right, b.e. two children are playing very nicely, stop your lesson for a minute and show the others that situation.

Tip 2: You can make an appointment about a certain issue f.e. “we look each other in the eye when we speak to each other.” Ask a child or a few children to make a drawing about this. Let them place the drawing on the wall. At the end of the day speak with the children about this.

Tip 3: With younger children it is important to evaluate more often during the day. Once a day on the end is too long period for younger children.

Tip 4: Use ‘I-messages’ b.e. I find this excellent.

By example for older children:

- What was OK today? What was your part on getting it done well? How can we make sure that this remain?
- What was wrong today? What was the course of it? What can be your part to make it more agreeable? How can we make sure this will not happen again?

Tips

Tip 1: Make a target of the day. Today we pay extra attention to..... At the end of the day evaluate this specific target.

Tip 2: Make a deal with the children what issues to evaluate at the end of a period. (work atmosphere, playing outside, how to handle conflicts, behaviour, sportmanship etc.)

Tip 3: Act specific situations with the children. Don’t only speak about it.

Tip 4: Sometimes it is difficult to talk about a certain subject. Make a deal that children can write it down and put it in a so called ‘I want to tell you box’.

Tip 5: The teacher describes clearly a situation of the day. Be sure you send 'I-messages'. Ask for reactions F.i. I was sorry to hear..... What is your opinion? I was pleased to see..... How about you?

An other instrument to discuss with the children about quality of Daltoneducation is the so called circle instruction, in which a pupil is in charge and the teacher is only a member of the group. A circle instruction is a meeting to discuss about subjects which are important for the children. The president and the secretary make together the decision about the agenda items. In advance the children know what will be discussed. The results of the meeting can be worked out in small groups. Than it can be discussed on a next circle meeting. It is also possible that some solutions can be presented in circle meetings of other groups. And sometimes some ideas can be worked out in acting for the total school. At last it is good to notice that within the agenda items there must be a balance between 'problem subjects' and 'normal subjects'. A circle meeting must always be nice.

Extern control of quality

Intern quality care is always the starting point of a quality policy system. But there must be an extern system as well. F.i. The Dutch Daltonassociation will take care of quality control of Dutch Daltonschools. Every Daltonschool is checked every 5 years. Schools must fulfil at least the minimum demands (see Dalton een blijvende inspiratie Nieuwegein 2004, page 23-24. Daltonské vyučování Stále živá inspirace, page 24-25. Roel Röhner & Hans Wenke) to call themselves a Daltonschool. There must be a connection between the fixed targets and the results. It is a continuing process which is never finished. In this matter it will be good to use the 'Demming circle'. (suggestion of the author tot the Dutch Daltonassociation)

Plan: Fixing the targets and the way to realise them.
Do: Executing of the plan by the staff.
Check: Are the targets realised? Evaluation instruments can be used (See Leve de school. Daltononderwijs in de praktijk Nieuwegein 2003, page 147-174. Ať žije škola Daltonská výuka v praxi, page 117-124. Roel Röhner & Hans Wenke)
Act: Précising the targets or/and fixing new targets.

It is clear when a period is finished it must be written down in a policy document.

Finally

A good instrument to get clear Dalton quality of a school is to do an audit. An audit always consists of analysing all documents, followed by interviews with representatives of all participants of the school. The audit team talks with children, parents, teachers and supporting staff. An audit is a self reflection instrument to get clear the level of Daltoneducation. On this way all elements of quality issues can be combined.

CHARAKTERISTIKA DOBRÉHO DALTONSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Hans Wenke

“Systematická metoda pro kvalitní péči a kvalitní jednání na daltonských školách.”

Úvod

11:50. Cora, pětiletá žákyně skupiny ½, přichází k paní učitelce se slovy: “Paní učitelko, teď bychom měli mluvit o tom, jak jsme dnes dopoledne pracovali.”

Na tento týden připadla Coře úloha „manažera týdne“. Jedním z úkolů, které vykonává, je také připomenout učiteli, aby se zhodnotil proces učení. Tímto způsobem se děti učí přistupovat zodpovědně k vzdělávání. Navíc už učitel nikdy nezapomene, aby se žáky hodinu zhodnotil.

Děti jsou přímými účastníky vzdělávání, a proto by škola neměla zapomínat na svoji zodpovědnost vůči žákům a jejich rodičům. Školy mají také odpovědnost jasně definovat, jakým způsobem všeobecně daltonskou metodu používají. Mluvíme-li o kvalitě, hlavním postojem školy musí být: „Vždycky můžeme být lepší.“ Otázka zní: JAK? Jak máme zvýšit kvalitu daltonského vzdělávání? Nejprve je důležité přesně stanovit cíle. Poté je nezbytné určit cestu, kterou se bude škola ubírat. A přinejmenším musí být jasné, kdo je za kterou část práce zodpovědný. Cíle musí být formulovány co nejpřesněji. Čím preciznější definice, tím snadnější bude proces realizace.

Dobry způsob, jak definovat cíle a ověřit jejich platnost, je použít metodu zvanou SMART. Podle této metody musí být každý cíl vždy současně: Specifický Kvalita daltonského vzdělávání. Měřitelný Jak to provedeme? Akceptovatelný Kdo je zodpovědný? Realistický Cíl musí být realistický. Termínovaný V jakém termínu musí být cíl dosažen?

Praktické úkoly.

Kvalitní péče a kvalitní jednání musí začít u dítěte. Už jsme si všimli, že u dětí je sebereflexe velmi důležitá. Jaké otázky bychom měli dětem klást? Příklady pro menší děti.

§ Dneska jsme pracovali skvěle. Jak se nám to podařilo?
§ Co se nám dařilo? Co se nepovedlo? Proč?
§ Všiml jsem si, že sis hrál / pracoval sám. Líbilo se ti to? Proč?
§ S tou hádankou jsi měl docela potíže. Pomohla ti rada kamaráda?
§ Jak se cítil, když jsi pomáhal?
§ Jak se cítil, když ti někdo pomáhal?

Tipy.

Tip 1. Když si všimnete, že se něco daří, např. dvě děti si velmi pěkně hrají, zastavte na chvíli hodinu a ukažte ostatním tuto situaci.

Tip 2. Můžete si s dětmi dohodnout na určité práci. Např. „Když budeme mluvit, budeme si dívat druhému do očí.“

Požádejte několik dětí, aby tuto zásadu nakreslily. Potom ji dejte na zeď. Na konci každého dne ji s dětmi prodiskutujte. Tip 3. Menšími žáky je nutné hodnotit častěji v průběhu celého dne. Jednou denně až na konci výuky to těmto dětem rozhodně nestačí, doba na práci je příliš dlouhá. Tip 4. Hodnocení by mělo být osobní: Líbí se mi to.

Příklady pro starší žáky

§ Co se dnes dařilo? Jak ses na úspěchu podílel ty? Jak si můžeme tento stav udržet?
§ Co se dnes nedařilo? Proč se to nedařilo? Jak bys mohl přispět k zjednodušení problému? Jak můžeme zajistit, aby se něco podobného už neopakovalo?

Tipy

Tip 1. Stanovujte cíle na den. Dnes se budeme věnovat především ... Tento určitý cíl zhodnoťte na konci každého dne.

Tip 2. Dohodněte se se žáky, jaké jevy budete na konci hodin hodnotit (pracovní atmosféru, jak se vyrovnávání se s konflikty, chování, „férovost“, apod.).

Tip 3. Hrajte dětem nějaké konkrétní situace. Nestačí o nich jenom mluvit.

Tip 4. O některých problémech se velmi těžko mluví. Dohodněte se s dětmi, že je mohou napsat a najděte si ve třídě místo, například krabici na vzkazy.

Tip 5. Děti mají přesně popsáno, co mají daný den dělat. Snažte se používat vzkazy v první osobě. Chtějte, aby žáci reagovali: „Bylo mi líto, když jsem slyšel, že ... Co si o tom myslíš? Líbilo se mi, že ... Jak se to líbilo tobě?

Jinou metodou, jak s dětmi diskutovat o kvalitě daltonského vzdělávání, je tzv. kruhová instruktáž. Hlavní myšlenkou této metody je proměna učitele – žák se stane učitelem, učitel převezme jeho místo ve skupině jako rovnocenný člen. Kruhová instruktáž slouží k debatě o tématech, které jsou pro žáky důležité. Děti by měly dopředu vědět, o čem se bude mluvit. Pracovat se může nejprve v menších skupinách, výsledky jednání mohou být prezentovány na setkáních všech skupinek. Některé informace a problémy se mohou týkat celé školy. Je třeba zajistit, aby se debatovalo o „problémových tématech“ a „normálních tématech“ v rámci systému. Kruhové setkání musí být vždy příjemné.

Vnější kontrola kvality

Vnitřní hodnocení kvality slouží vždy jako odrazový můstek pro kvalitní systém. Musí ovšem fungovat také vnější systém hodnocení kvality. Např. Asociace holandských daltonských škol se stará o kontrolu kvality daltonských škol v Holandsku. Každá daltonská škola se kontroluje v pětiletých intervalech. Školy musí splnit minimální požadavky (viz. Dalton een blijvende inspiratie Nieuwegein 2004, str. 23-24. Daltonské vyučování. Stále živá inspirace, str. 24-25. Roel Röhner & Hans Wenke), aby se mohla nazývat daltonská škola. Mezi stanovenými cíli a výsledky musí být vztah. Proces není nikdy ukončen. V této situaci by bylo možné použít

„Demmingův kruh“ (Návrh autora pro daltonské školy v Holandsku).

*Plánuj: Definování cílů a způsobu, jak je splníme.
Pracuj: Realizování plánu učitelským sborem.
Zkontroluj: Byly naše cíle dosaženy. K hodnocení mohou být použity materiály In: Röhner, R, Wenke, H. Ať žije škola. Daltonská výuka v praxi. Str. 117–124.
Jednej: Zpřesnění cílů a/nebo definování nových cílů.*

Je zcela samozřejmé, že jakmile bude jedno období uzavřeno, musí se tento fakt projevit v oficiálních dokumentech školy.

Závěrem

Auditorská kontrola je dobrý způsob, jak si ověřit kvalitu daltonské úrovně školy. Audit se skládá z analýzy školních dokumentů, následuje diskuse se zástupci všech skupin školy. Auditorský tým mluví s dětmi, rodiči, učiteli a pomocným personálem školy. Audit je nástrojem sebereflexe, které snadno zjistí dosaženou úroveň školy. Tímto způsobem se zkombinují všechny úkoly pro práci s kvalitou.

UKÁZKA DALTONSKÝCH ÚKOLŮ

Lukáš Bajer

ZŠ a MŠ Husova 17, Brno

Pracovní list (nebo tzv. dlouhodobý daltonský úkol) se skládá ze tří základních částí: z Povinné části, Volitelných úkolů a Extra-úkolů. Do povinné části zařazuje učitel učivo, které považuje za základní. Povinné úkoly musí zvládnout každý žák ve skupině. Volitelné úkoly slouží k diferenciaci mezi jednotlivými žáky. Mezi volitelnými úkoly se objevují například i aktivity, které, viděno tradičníma očima, s daným předmětem příliš nesouvisí, např. malba obrázku jako reflexe literárního textu v českém jazyce, vytvoření počítačové prezentace na určitou problematiku předmětu apod. Extra-úkoly potom pomáhají žákům relaxovat, případně přináší nové odborné, velmi podrobné informace. Rozsah jednotlivých pracovních listů závisí na učiteli. Nejčastěji se objevují pracovní listy, které počítají s cca 3 vyučovacími hodinami. Vedle samotné práce na úkolech se snažíme žáky naučit plánovat si práci a následně hodnotit jak výstup, tak i proces zpracování úkolu. K plánování práce a záznamům, které na první pohled (nebudeme si nic nalhávat, také na tisíce první) vypadají jako administrativně náročné, jsme na škole vytvořili tzv. Úkolové listy a Daltonské záznamníky a nově také list na time-management.

Práce v hodinách: V první hodině práce na úkolu učitel žákům představí jejich činnost, zadá jednotlivé termíny (data zadání, odevzdání, data testů) a pomůže žákům naplánovat si práci. Poslední hodina potom slouží k opravě úkolu, objasnění nepřesností a přípravě na test. Z tohoto stručného popisu vyplývá jedna z velkých výhod dlouhodobých úkolů. Vytvoří-li učitel delší úkol na komplexnější téma, není pro něho problém naplánovat si do práce žáků například výkladovou pasáž. Stejně tak je možné pracovat s žáky, kteří mají výukové potíže – učitel nechá žáky zvolit si, zda budou chtít pracovat samostatně, anebo raději chvíli pracují s učitelem (např. při expozici). (Podrobnější informace viz www.zshusovadalton.cz)

Dalton – Introduction to Omega Files

Lukáš Bajer
ZŠ a MŠ Husova, Brno

Dalton - Introduction to Omega Files

NAME:

Assignment name:

THE OMEGA FILES

Events Discussed:

Introduction to The Omega Files ¹

Assigned on:

Deadline:

The assignment deals with an introduction to 4 other assignments that will speak about SECRETS OF THE OMEGA FILES. Today you will learn basic information about main characters and the basics of the stories.

COMPULSORY ACTIVITIES		30 POINTS	
OPTIONAL ACITVITIES			
Rewrite crazy story		15	
Translate a book		15	
Make a book cover		15	
TOTAL		75	
		MY POINTS	
A GRADE 45 and more	B GRADE 30 – 40 pts	C GRADE 15 – 30 pts	D GRADE – 14 - less

COMPULSORY ACTIVITIES

1. Read the following text and mark down words you don't know. (Přečti si následující text a vyznač si slova, která neznáš.) (5)

OPENING.

In EDI (the European Department of Intelligence in Brussels) there are some very secret files – the Omega Files. There are strange, surprising, and sometimes horrible stories in these files, but not many people know about them. You never read about them in the newspapers.

Hawker and Jude know all about the Omega Files, because they work for EDI. They think fast, they move fast, and they learn some very strange things. They go all over the world, asking difficult questions in dangerous places, but they don't always find answers ...

PREFACE

Some strange things happen in this world. You hear all kinds of frightening stories. But are they really true? Who do you believe? Some stories never get into the newspapers, because governments want to keep them secret. And these are stories in the Omega Files.

How many people know about the Omega Files? Not many – perhaps no more than thirty people in Brussels. Hawker and Jude know about them, because they bring back a lot of stories that go into the Files. They have interesting lives. One day they're in London, talking to a young man. He has a strange story to tell them, about a drug company, but is it true? Another day they go to Scotland, to look for a monster in Loch Ness, but of course, there are no monsters – are there? Another time they're on an island in the Pacific Ocean, where everybody is talking about a spaceship. But where is the spaceship? And who has actually seen it?

It's all there, in the Omega Files.

¹ Texts come from Basset, Jennifer. *The Omega Files*. Oxford Press.

Lukáš Bajer, 2005. COPYABLE MATERIAL.

1

Dalton - Introduction to Omega Files

NAME:

T / F

2. Decide which is T(rue) or F(alse). (Rozhodni, která věta je pravdivá.) (6)

Hawker and Jude travel all over the world. ☐

They work for the American Department of Intelligence. ☐

The Omega Files are in all newspapers. ☐

There are some surprising stories in the files. ☐

Hawker and Jude write for newspaper. ☐

Hawker and Jude always find an answer. ☐

3. What do you thing is going to happen in the Omega files? Can you guess? Use the table to come up with some sentences. (Použij tabulku a vytvoř věty.) (4)

find

climb

talk to

kill

go dancing with

go swimming with

travel with

a monster

little green man

a high mountain

a young man

a dangerous drug

a crazy Australian

a volcano

in London

on a Pacific island

in a spaceship

in Scotland

4. Find synonyms in the text. (Najdi synonyma) (6)

covert

odd

scary

trust

return

flying saucer

5. Read the following text and take down words you don't know. (Přečti si následující text a vyznač si slova, která neznáš.) (5)

Lukáš Bajer, 2005. COPYABLE MATERIAL.

2

Dalton - Introduction to Omega Files

NAME:

EDI European Department of Intelligence.

There were two of them. Hawker and Jude. They had no other names. Just Hawker and Jude. They were young, fast and clever. They worked for EDI, in the European Government.

You know about the American's CIA and the Russian KGB? Well, this was EDI - the European Department of Intelligence. Big secrets. Very strange secrets. The secrets of the Omega Files. They don't get into the newspapers, and most people never hear about them. Most people don't know anything about EDI.

In the early days Hawker and Jude traveled a lot. Brussels, Strasbourg, Rome, Delhi, Washington... North Africa, South America, Australia ... No home, no family, just work. They worked for the top man in the Brussels office of EDI, and only for him. He was called Arla. Nobody knew his real name, or much about him. Some said he was Latvian; others said he was from another planet. He always gave the hard jobs to Hawker and Jude. The jobs with questions, but not many answers. The Omega Files.

When I met them, many years later, Hawker and Jude were about seventy years old. They lived very quietly, in a little white house on a Greek island. They went walking, swimming, fishing; they sat in the sun and slept a lot.

At first, they didn't want to talk about their work.

"We can't," said Jude. "Our work was secret. It's all in government files, and nobody can read them."

"After thirty years," I said, "people can read all secret government files."

"Not these files," Hawker said. "It's a hundred years before people can read the EDI files."

I looked at them. "But I don't need to read the files," I said. "I can get the stories from you."

* * *

And I did. Here are some of them...

6. Answer questions or comment on these sentences. Odpověz na otázky, nebo zkomentuj tyto věty. (10)

Q / A

The CIA and KGB are the only world intelligence agencies. There are none other.	
What do you know about some Arla?	
What did H&J do when they were seventy?	
How much time is needed to pass before people can read secret files?	
How much is it for EDI files?	

Dalton - Introduction to Omega Files

NAME:

Optional Activities

I. Rewrite in your own words and correct. (Přepiš a oprav.) (20)

When I met them, several years later, Hawker and Jude were about forty years old. They lived very lively, in a big villa on the Iceland. They went to the movies, for strolls, fishing; they sat in the sun and drank a lot. They were really happy to talk about their work.

II. Make a perfect translation of this paragraph (as if to be published). (perfektně přelož) (20)

In EDI (the European Department of Intelligence in Brussels) there are some very secret files – the Omega Files. There are strange, surprising, and sometimes horrible stories in these files, but not many people know about them. You never read about them in the newspapers.

Hawker and Jude know all about the Omega Files, because they work for EDI. They think fast, they move fast, and they learn some very strange things. They go all over the world, asking difficult questions in dangerous places, but they don't always find answers ...

III. Draw a book cover for The Omega File. (Nakresli přední stránku knihy Omega Files) (20)

DALTON – Jazykověda

Jméno:

Třída:

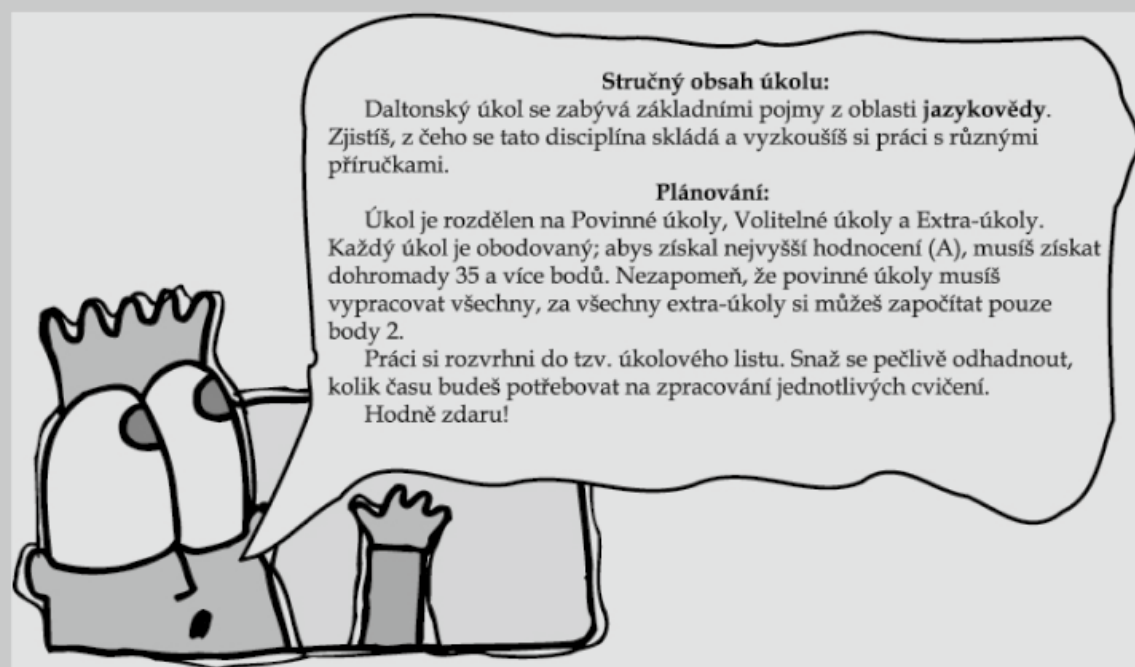
Název: Jazykověda

Probíraná látka: Úvod do jazykovědy. Slovníky, příručky.

Datum zadání:

Datum dokončení:

Výsledné hodnocení:

Studijní materiály: STYBLÍK a kol. *Český jazyk pro 6. ročník ZŠ.* (učebnice); TABULKY, MELICHAR, STYBLÍK. (1979 - 1998) *Český jazyk. Přehled učiva základní školy.* HAUSER a kol. (2001) *Slovník jazykovědné terminologie.* HAVRÁNEK, B., JEDLIČKA, A. *Stručná mluvnice češtiny.* HANZOVÁ A KOL. *Od šestky do devítky.* NOVÁK. *Český jazyk.*

Povinné úkoly:	
1. Obecný úvod	max. 18 bodů
2. Práce s jazykovými příručkami	max. 7 bodů
Celkem:	25 bodů
Volitelné úkoly:	
Práce se slovníkem.	5 bodů
Slovník překladový a výkladový.	5 bodů
Jazykověda na webu.	5 bodů
Slovníky na webu.	5 bodů
Pojmová mapa – PŘÍRUČKY.	5 bodů
Co vše může znamenat slovo <i>myslet</i> ?	5 bodů
Extra-úkoly:	
Slovní druhy na počítači	max. 2 body
Pravopis na počítači.	
Celkem:	max. 57 bodů

DALTON – Jazykověda

Povinné úkoly

1. Obecný úvod (18)

BODY

Co je to jazykověda? _____

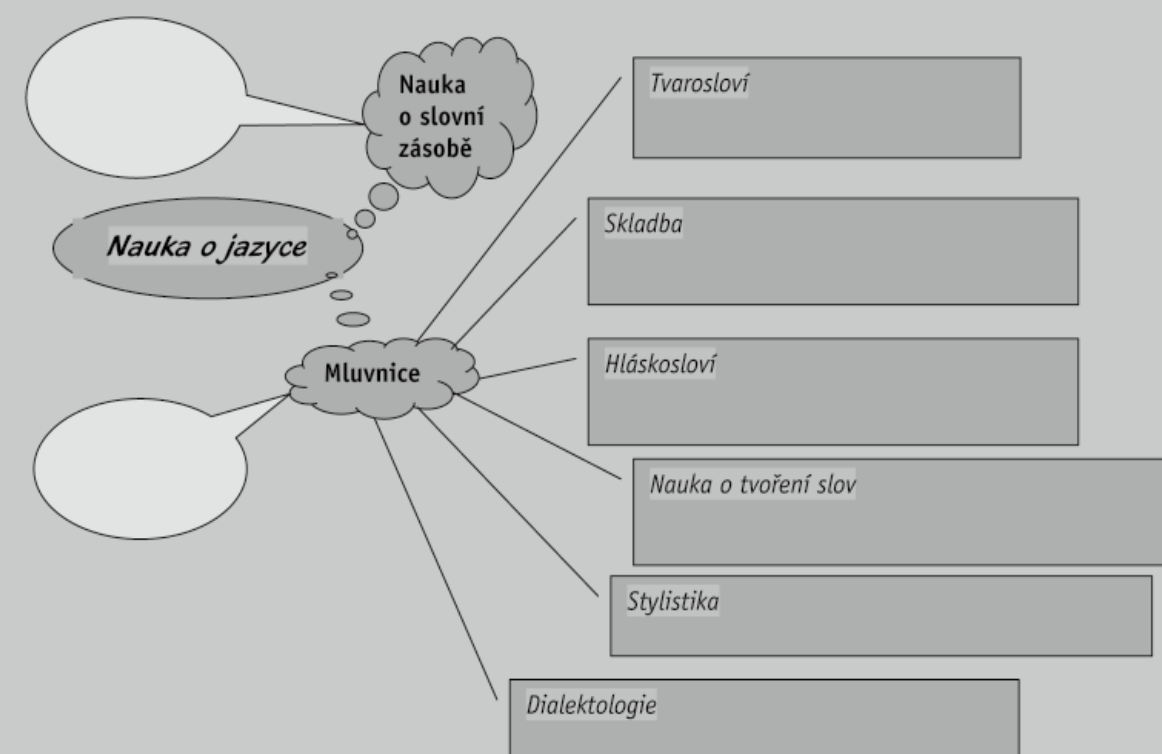
Co jazykověda studuje? _____

Co je to věta? _____

Vysvětli pojem slovní zásoba. _____

Vysvětli pojem mluvnice. _____

Pokus se zjistit všechny informace potřebné k doplnění této „mapy“.

A stack of five books of varying thicknesses, rendered in a simple, stylized manner with grey and white tones. The books are stacked vertically, with the top book being the thinnest and the bottom book being the thickest.[illegible]

BODY

m	
naučný s.	
příd.	
zdrob.	

Část 2.

V čem se liší Část 2. od SSJČ či SSČV? Stručně vysvětli.

TARGETS *of* **DALTON INTERNATIONAL**

**To promote Dalton education on
an international level**

**To stimulate the innovation
of Dalton education**

**To organize international seminars
and workshops**

To exchange material

Assisting in school design

Co-ordination of Dalton activities

Development of international course offering

Exchange of teachers and students

Producing material and publications